

SKUPŠČINSKI DOLENSKI LIST

za občine
ČRNOMELJ,
KOČEVJE, KRŠKO,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA
IN TREBNJE

Letnik XV.

Novo mesto, 7. septembra 1978

Št. 20

VSEBINA

OBČINA KRŠKO:

207. Statut občine Krško

OBČINA NOVO MESTO:

208. Popravek sklepa o uvedbi krajevnega samopriskevka krajevne skupnosti Mirna peč

OBČINA RIBNICA:

209. Sklep o razpisu referendumu za uvedbo plačila posebnega krajevnega samopriskevka za sofinanciranje programa modernizacije ceste Vagovka-Kročale, naselij

Kržeti, Janeži, Petriinci, Kročale in Betonovo v krajevni skupnosti Sodražica

OBČINA TREBNJE:

210. Odredba o pristojbinah za veterinarsko sanitarne preglede

MEDOBČINSKE OBJAVE:

211. Skupščina območne samoupravne interesne skupnosti za PTT promet Novo mesto: Rebalans investicijskega programa razvoja PTT dejavnosti v obdobju 1976 - 1980

207.

Izhajajoč iz tega:

- da bi delavci, delovni ljudje in občani še bolj učvrstili pridobitve narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije;
- da so delavci, delovni ljudje in občani združeni v Socialistično zvezo delovnega ljudstva, pod vodstvom Zveze komunistov, z delom in aktivnostjo na družbenoekonomskem in političnem področju dosegli v občini pomembne uspehe pri graditvi samoupravne socialistične družbe;
- da nova ustavna ureditev zagotavlja občini kot samoupravni in temeljni družbenopolitični skupnosti razvoj in napredek na vseh področjih;
- da so v občini podani vsi pogoji za njen napredek na družbenopolitičnem, gospodarskem, kmetijskem, vzgojno-izobraževalnem, prosvetno-kulturnem, socialno-zdravstvenem, stanovanjskem in drugih področjih;
- da so delavci, delovni ljudje in občani že uveljavili delegatske odnose v interesnih skupnostih in v skupščinskem sistemu;
- da je delavcem, delovnim ljudem in občanom zagotovljeno uživanje rezultatov živega in minulega dela in omogočeno neposredno odločanje o vseh pomembnih družbenih vprašanjih;
- da se delavci, delovni ljudje in občani, organizirani v družbenopolitičnih organizacijah, družbenih organizacijah in društvih v enotni fronti organiziranih političnih sil v okviru Socialistične zveze delovnega ljudstva s pripravo, sprejemom in uresničevanjem določil Statuta občine Krško aktivno vključujejo v celotno preobrazbo samoupravnega družbenoekonomskega in političnega sistema, ki izhaja iz določil nove Ustave in zakona o združenem delu

je Skupščina občine Krško, skladno z določilom 185. člena Ustave SR Slovenije, kot skupni dogovor delavcev, delovnih ljudi in občanov v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih oblikah samoupravnega povezovanja ter združevanja v občini, po javni razpravi v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, na seji zboru združenega dela dne 28. februarja 1978, na seji zboru krajevnih skupnosti dne 28. februarja 1978 in na seji družbenopolitičnega zbora dne 28. februarja 1978 sprejela spremembe in dopolnitve Statuta občine Krško tako, da se prečiščeno besedilo Statuta občine Krško glasi:

STATUT občine Krško

I. TEMELJNA NAČELA

I.

Samoupravljanje, ki temelji na ustavno opredeljenem družbenoekonomskem in političnem sistemu, ki za delovne ljudi in občane občine Krško neodtujljiva pravica in dolžnost.

Nihče ne sme delovnim ljudem in občanom kratiti svoboščin, pravic in dolžnosti, ki jih zagotavljajo Ustava Socialistične federativne republike Jugoslavije, Ustava Socialistične republike Slovenije in ta Statut.

Delovni ljudje in občani uresničujejo in varujejo te svoboščine, pravice in dolžnosti neposredno; v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, Zvezi sindikatov, Zvezi Socialistične mladine in v Zvezi združenj borcev NOV ter družbenih organizacijah, društvih in združenjih, katerih idejna, vodilna in politična sila je Zveza komunistov. Tu se dogovarjajo za politično in akcijsko enotnost socialističnih sil v usmerjanju družbenega razvoja.

II.

Delovni ljudje in občani negujejo, razvijajo in poglobljajo vrednote narodnoosvobodilnega boja, ljudske revolucije in socialistične izgradnje ter s tem ustvarjajo idejno politične pogoje za vsestranski razvoj socialistične samoupravne družbe.

Delovni ljudje in občani so dolžni neposredno in v samoupravnih organih, samoupravnih organizacijah in skupnostih, družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, društvih in združenjih ter državnih organih s svojo dejavnostjo:

- krepiti materialno osnovo družbe in posameznikov, s tem da razvijajo proizvodne sile, večajo proizvodnost dela in nenehno razvijajo socialistične samoupravne odnose;

- ustvarjati pogoje za odpravljanje razlik med umskim in fizičnim delom, tako da bo človekovo delo čedalje popolnejši izraz ustvarjalnosti in človekove osebnosti;
- širiti in razvijati vse oblike samoupravljanja ter graditi med ljudmi odnose, ki temeljijo na zavesti o skupnih interesih, na socialistični morali in na svobodni dejavnosti človeka;
- krepiti in razvijati bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije;
- prispevati k uresničevanju človekovih svoboščin in pravic, k humanizaciji družbenega okolja in človekove osebnosti, h krepitvi solidarnosti med ljudmi in k spoštovanju človekovega dostojanstva;
- razvijati vsestransko sodelovanje z vsemi narodi v skladu z načeli neuvrščene politike naše države ter solidarnosti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

III

Delovni ljudje in občani v občini odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v drugih oblikah samoupravnega združevanja, v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, društvih ter združenjih, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem ter po delegatih v občinski skupščini in v drugih organih samoupravljanja.

Delavci neposredno in enakopravno uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice in odločajo o drugih vprašanih svojega družbenoekonomskega položaja v temeljni organizaciji združenega dela. Vsakemu delavcu v združenem delu s sredstvi, ki so družbena lastnina, je zagotovljeno, da pri uresničevanju pravic dela z družbenimi sredstvi v temeljni organizaciji združenega dela, v kateri dela in v vseh drugih oblikah združevanja dela in sredstev skupno in enakopravno z drugimi delavci odloča o delu in poslovanju organizacije združenega dela ter o zadevah in sredstvih v vseh odnosih družbene reprodukcije, da ureja medsebojna razmerja pri delu, odloča o dohodku, ki ga doseže v različnih oblikah združevanja dela in sredstev ter si pridobiva osebni dohodek.

Delavci v združenem delu tudi zunaj temeljne organizacije združenega dela, v okviru družbenopolitičnih skupnosti, preko delegatskega sistema, neposredno odločajo in enakopravno uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice v družbi ter odločajo o zadovoljevanju splošnih, skupnih in osebnih potreb.

V krajevni skupnosti delovni ljudje in občani odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov in o solidarnem zadovoljevanju skupnih potreb na področju urejanja naselij, prebivanja, komunalnih dejavnosti, otroškega, socialnega varstva in zdravstva, izobraževanja, kulture, telesne kulture, zaščite potrošnikov, varstva in izboljševanja človekovega okolja, ljudske obrambe, družbene samozasčite in na drugih področjih življenja in dela. S samoupravnim sporazumevanjem in na drug način se povezujejo za uresničevanje teh in drugih interesov z organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi ter z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi na območju krajevne skupnosti in zunaj nje.

IV.

Za organizirano zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb na področju vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, telesne kulture, socialnega varstva ter socialnega skrbstva, zdravstva, varstva človekovega okolja, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva in na drugih področjih, ustanovljajo delavci in drugi delovni ljudje neposredno in po svojih organizacijah združenega dela ter po drugih organizacijah in skupnostih z delavci v organizacijah združenega dela, ki opravljajo te dejavnosti, samoupravne interesne skupnosti. V samoupravnih interesnih skupnostih skupno, enakopravno in sporazumno odločajo o opravljanju teh dejavnosti v skladu s skupnimi interesi, določajo politiko njihovega razvoja, združujejo sredstva za financiranje teh dejavnosti in opravljajo druge zadeve ali uresničujejo druge skupne interese, ki izvirajo iz odnosov na področju, za katere so ustanovljene.

Delavci in drugi delovni ljudje, ki ustanovijo samoupravno interesno skupnost, urejajo na načelih enakopravnosti medsebojna razmerja, pravice, obveznosti in odgovornosti s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi, s Statutom in pogodbo.

Z ureditvijo teh razmerij, pravic, obveznosti in odgovornosti, mora biti delavcem in drugim delovnim ljudem, ki dajejo sredstva

za uresničevanje ciljev samoupravne interesne skupnosti, zagotovljena pravica, da odločajo o teh sredstvih. Delavcem v organizacijah združenega dela, ki opravljajo dejavnost na področju, za katere je bila samoupravna interesna skupnost ustanovljena, pa pravico, da v svobodni menjavi dela uresničujejo enak družbenoekonomski položaj kot delavci v drugih organizacijah združenega dela.

V.

Delavci in drugi delovni ljudje ter občani, samoupravno povezani in organizirani v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v delovnih skupnostih, v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, v društvih in združenjih in v krajevni skupščini. Temeljno izhodišče za organiziranje in delovanje delegatskega skupščinskega sistema je zastopnost vseh avtentičnih interesov delavcev, delovnih ljudi in občanov.

VI.

Zveza komunistov v občini, kot del Zveze komunistov Jugoslavije in Slovenije, je s svojim usmerjevalnim idejnim in političnim delom v pogojih socialistične demokracije in družbenega samoupravljanja glavni pobudnik in nosilec politike za varstvo in za nadaljnji razvoj pridobitev socialistične revolucije in socialističnih samoupravnih družbenih odnosov, posebno pa za krepitev socialistične družbene in demokratične zavesti.

V Socialistični zvezi delovnega ljudstva občine delovni ljudje in občani, družbenopolitične in družbene organizacije, društva ter združenja in vse organizirane socialistične sile na čelu z Zvezo komunistov uresničujejo politično in akcijsko enotnost socialističnih sil pri usmerjanju družbenega razvoja na temeljih oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. V ta namen zlasti:

- obravnavajo družbena vprašanja in dajejo politične pobude na vseh področjih družbenega življenja, usklajujejo mnenja, zavzemajo politična stališča glede reševanja teh vprašanj in predlagajo možne rešitve;
- določajo program politične aktivnosti, družbena merila za volitve delegacij in delegatov, zagotavljajo demokratično predlaganje in določanje kandidatov za člane delegacij in za opravljanje drugih javnih in družbenih funkcij;
- obravnavajo splošna vprašanja kadrovske politike in vzgoje kadrov;
- spremljajo delo organov oblasti in samoupravljanja ter nosilcev javnih in drugih družbenih funkcij ter izražajo svoja mnenja in ocene;
- ustvarjajo pogoje za vsestransko udeležbo mladine in njenih organizacij v družbenem in političnem življenju.

Zveza socialistične mladine aktivno sodeluje v vseh tokovih družbenopolitičnega življenja in dela ter revolucionarne socialistične vzgoje.

Zveza socialistične mladine in druge organizacije, ki združujejo mlade, se zavzemajo da postanejo marskistični svetovni nazor, programski cilji in opredeljenost ter naloge ZKJ opredelitev in osnova za družbeno aktivnost mlade generacije. Zveza socialistične mladine in druge družbene organizacije in društva, ki združujejo mlade ljudi, se zavzemajo za nadaljnji razvoj samoupravnega socializma, ki temelji na idejnih in političnih ciljih naše revolucije.

Druge družbene organizacije, društva in združenja v občini delujejo pri uresničevanju ciljev revolucije in samoupravnega razvoja naše družbe v okviru svojih programov dela.

Zveza združenj borcev narodnoosvobodilne vojne kot družbenopolitična organizacija aktivnih borcev NOB deluje v okviru enotne fronte organiziranih socialističnih sil. Zavzema se za večje in intenzivnejše angažiranje vseh borcev iz narodnoosvobodilne borbe in njihovih organizacij skupaj z mladimi generacijami v boju delavskega razreda, delovnih ljudi za utrjevanje in nadaljnje bogatenje pridobitev socialistične revolucije in socialistične samoupravne graditve. Zavzema se za čim hitrejšo in čim boljše reševanje materialnih in drugih vprašanj borcev, kar je tudi pomembna dolžnost vseh družbenih in državnih organov in organizacij.

Delavci, prostovoljno organizirani v sindikatu, se zavzemajo za tak družbenoekonomski položaj in za tako vlogo v družbi in političnem sistemu, ki ustrezata interesom in težnjam delavskega razreda, še zlasti pa za uresničevanje samoupravnih in drugih pravic in interesov s splošnimi interesi, za usposabljanje delavcev za opravljanje samoupravnih in drugih družbenih funkcij, za demokratično določanje kandidatov za člane delegacij, za najširšo udeležbo delavcev pri izvrševanju funkcije oblasti ter za razvijanje in krepitev

njihove solidarnosti. Pri uresničevanju teh ciljev daje sindikat pobudo za sprejemanje samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov ter sodeluje pri samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju.

Občina je dolžna v okviru svojih pravic in dolžnosti zagotavljati Socialistični zvezi delovnega ljudstva in drugim organiziranim socialističnim silam v občini materialne in druge pogoje za uresničevanje njihovih funkcij, določenih z Ustavo in tem Statutom. Družbene organizacije, društva in združenja se financirajo praviloma iz svojih sredstev in v okviru samoupravnih interesnih skupnosti.

VII.

Splošna ljudska obramba je kot redna dejavnost in trajna funkcija samoupravne socialistične družbe nedotakljiva in neodtujljiva pravica in dolžnost delovnih ljudi in občanov, temeljnih in drugih organizacij združenega dela, krajevnih in samoupravnih interesnih skupnosti, družbenopolitičnih in družbenih organizacij ter samoupravnih in drugih organov v občini v okviru enotnega sistema splošne ljudske obrambe SFRJ.

Učinkovitost splošnega ljudskega odpora se zagotavlja z vključevanjem vseh človeških in materialnih zmogljivosti in sredstev občine v oborožen boj in v vse druge oblike odpora zoper napadalca in zoper vsakogar, kdor bi ogrožal varnost in neodvisnost dežele ali njeno socialistično samoupravno družbeno ureditev.

Družbena samozaščita je najširša oblika varstva neodvisnosti in nedotakljivosti ustavne ureditve, bratstva in enotnosti ter enakopravnosti narodov in narodnosti Jugoslavije, samoupravnih pravic in drugih svoboščin delovnega človeka in občana, varstva družbene lastnine in premoženja, zagotavljanja osebne in premoženjske varnosti občanov ter zagotavljanja nadaljnega družbenega razvoja.

V ta namen delovni ljudje in občani uresničujejo pravice in dolžnosti družbene samozaščite ter v okviru samoupravnih skupnosti in organizacij ter organov zagotavljajo organizacijske, materialne in druge možnosti za uspešno uresničevanje družbene samozaščite.

Družbenopolitične organizacije v okviru SZDL kot fronte naprednih socialističnih sil na čelu z Zvezo komunistov s svojim usmerjevalnim idejnopoličnim delovanjem zagotavljajo uspešno in usklajeno delovanje vseh družbenih dejavnikov v sistemu splošne ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite ter skrbijo za podružbljanje in nadaljni razvoj obrambnih in varnostnih funkcij v občini.

VIII.

Občinska skupščina uresničuje sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami v občini tudi s sodelovanjem predstavnikov družbenopolitičnih organizacij v družbenih svetih, na sejah njenih zborov, organov in delovnih teles in predstavnikov skupščine v organih in oblikah dela družbenopolitičnih organizacij, z izmenjavo informativnih in dokumentacijskih gradiv, z usklajevanjem programov dela in akcij in v drugih oblikah medsebojnega sodelovanja.

IX.

V družbenih svetih, ki so kot družbena telesa sestavni del delegatskega sistema, delovni ljudje in občani, združeni v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v družbenopolitičnih organizacijah zaradi uresničevanja z Ustavo določenih pravic, obveznosti in odgovornosti uresničujejo družbenopolitično usklajevanje pri oblikovanju in izvajanju politike, pripravi odlokov in drugih predpisov ter splošnih aktov občinske skupščine in tako prispevajo k razvijanju sistema socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in političnega sistema socialistične samoupravne demokracije.

X.

Vsestransko, pravočasno in popolno obveščanje delovnih ljudi in občanov o političnih in gospodarskih vprašanjih, o delovanju organov in organizacij in o drugih splošnih in skupnih vprašanjih je pogoj samoupravnega odločanja, uveljavljanja nadzorstva ter ustvarjanja aktivnega javnega mnenja in zato ena izmed temeljnih pravic delovnih ljudi in občanov.

V družbenem sistemu informiranja se vsi, ki sodelujejo v procesu obveščanja v delegatskem sistemu, samoupravno sporazumevajo o najustreznejših načinih informiranja delovnih ljudi in občanov ter pri tem uporabljajo predvsem sredstva informiranja. Pri tem morajo dajati prednost primerjalnim informacijam v procesu odločanja, na podlagi katerih se delovni ljudje in občani lahko pravočasno samoupravno odločajo in zavzemajo stališča.

Za zagotovitev ustreznega obveščanja delovnih ljudi in občanov so posebej odgovorni tudi:

- zbor krajevnih skupnosti in zbor združenega dela, ki enakovredno sprejemata odloke in druge akte, ki se nanašajo na splošna vprašanja informiranja v občini in na splošne pogoje obveščanja;
- družbenopolitični zbor, ki sprejema stališča v zadevah, ki se nanašajo na splošna vprašanja informiranja in na splošne pogoje javnega obveščanja;
- delovni ljudje, organizirani v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, ki ob uresničevanju politične in akcijske enotnosti socialističnih sil pri usmerjanju družbenega razvoja občine med drugim tudi zagotavljajo obveščanje delovnih ljudi in vplivajo na uresničevanje vloge sredstev javnega obveščanja;
- organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in drugi organi in organizacije, ki opravljajo dejavnost posebne družbenega pomena in so dolžne seznanjati delovne ljudi in občane s svojimi delovnimi programi, akti samoupravljanja in z rezultati svojega dela.

XI.

Zaradi izmenjave mnenj in izkušenj pri razvijanju medsebojnih samoupravnih socialističnih družbenih odnosov ter zaradi pospeševanja usklajenega gospodarskega in družbenega razvoja se občina Krško povezuje z drugimi občinami v regiji in v SR Sloveniji in z njimi skupno zagotavlja najugodnejše pogoje za zadovoljevanje potreb delovnih ljudi in občanov.

Občina Krško sodeluje z drugimi občinami v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji, pospešuje vse oblike medsebojnega sodelovanja ter s tem prispeva k utrjevanju bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije, skovanega v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji.

XII.

Ta temeljna načela so sestavni del Statuta občine Krško in so podlaga za tolmačenje njegovih določb.

Iz temeljnih načel morajo izhajati vsi akti, ki določajo politiko razvoja v občini.

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Občina je samoupravna in temeljna družbenopolitična skupnost, ki temelji na samoupravljanju in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

V občini delovni ljudje in občani uresničujejo in zagotavljajo pogoje za svoje življenje in delo, usmerjajo družbeni razvoj, uresničujejo in usklajujejo svoje interese, zadovoljujejo skupne potrebe, izvršujejo funkcije oblasti in opravljajo druge družbene zadeve.

O uresničevanju svojih skupnih interesov, pravic in dolžnosti v občini odločajo delovni ljudje in občani, organizirani v temeljne in druge organizacije združenega dela, v krajevne, interesne in druge temeljne samoupravne organizacije in skupnosti in v druge oblike samoupravnega združevanja, v družbenopolitične organizacije, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem ter v delegacijah in po delegatih v občinski skupščini ter v drugih organih samoupravljanja.

2. člen

Delovni ljudje in občani v občini opravljajo funkcijo oblasti in uresničujejo druge skupne interese, razen tistih, ki jih v skladu z Ustavo uresničujejo v širših družbenopolitičnih skupnostih.

Skupna vprašanja, ki jih urejajo delovni ljudje in občani v občini, se določijo s Statutom občine v skladu z Ustavo.

Delovni ljudje in občani v občini zlasti:

- ustvarjajo in razvijajo materialne in druge pogoje za življenje in delo;
- spremljajo, usmerjajo in usklajujejo gospodarski in družbeni razvoj;
- določajo, usklajujejo in uresničujejo svoje skupne interese in solidarno zadovoljujejo svoje materialne, socialne, kulturne, telesno kulturne in druge skupne potrebe;
- urejajo medsebojne odnose;
- zagotavljajo in organizirajo opravljanje zadev skupnega pomena za delovne ljudi in občane ter splošnega družbenega pomena in v ta namen ustanavljajo skupne organe družbenega samoupravljanja ter organe oblasti;

- zagotavljajo neposredno izvrševanje zakonov, če to po zakonu ni v pristojnosti širših družbenopolitičnih skupnosti;
- zagotavljajo uresničevanje in varstvo ustavnih svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov;
- zagotavljajo uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti;
- varujejo zakonitost ter organizirajo in opravljajo družbeno nadzorstvo;
- zagotavljajo javni red in mir, varstvo ljudi in premoženja, medsebojno poravnavanje sporov ter organizirajo in uresničujejo družbeno samozaščito;
- zagotavljajo varstvo pred požari in drugimi naravnimi nesrečami;
- organizirajo ljudsko obrambo ter uresničujejo svoje pravice in dolžnosti, ki jih imajo do obrambe države in varovanja njene neodvisnosti;
- skrbijo za urejanje naselij in drugega prostora;
- skrbijo za varstvo človekovega okolja;
- skrbijo za urejanje in smotrno izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi;
- zagotavljajo in skrbijo za varstvo matere, otroka in družine, za varstvo občanov, ki niso zmožni skrbeti zase, skrbijo za varstvo vojaških, delovnih in drugih invalidov, borcev in žrtev fašističnega nasilja;
- skrbijo za zdravstveno varstvo ter socialno varnost delovnih ljudi in občanov;
- načrtujejo in po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo razvoj stanovanjske graditve, sprejemajo odločitve o urbanistični dokumentaciji, zagotavljajo smotrno izkoriščanje stavbenega zemljišča in povezujejo vse dejavnike, ki sodelujejo pri graditvi stanovanj; posvečajo posebno skrb stanovanjskim problemom občanov in družin, ki so po Ustavi in zakonu deležne posebne družbene pomoči;
- razvijajo varstvo in izobraževanje mladine in izobraževanje odraslih, skrbijo za ustanavljanje, delovanje in razvoj kulturno prosvetnih organizacij in društev, skrbijo za varstvo in vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter spominskih obeležij;
- oblikujejo kadrovsko politiko in zagotavljajo njeno uresničevanje; usklajujejo politiko zaposlovanja in poklicnega usmerjanja mladine;
- uresničujejo sodelovanje z drugimi občinami in družbenopolitičnimi skupnostmi;
- sodelujejo z ustreznimi tujimi in mednarodnimi organizacijami ter lokalnimi skupnostmi tujih držav v okviru sprejete zunanje politike Socialistične federativne republike Jugoslavije in mednarodnih pogodb.

3. člen

V občini delovni ljudje v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela v povezavi z občani v krajevnih skupnostih in drugih oblikah samoupravnega združevanja skupno ustvarjajo in razpolagajo z ustvarjenim dohodkom ter na tej podlagi razvijajo materialne in druge pogoje za svoje delo in življenje, osebni in družbeni razvoj, zagotavljajo in združujejo sredstva za zadovoljevanje svojih skupnih potreb in določenih splošnih družbenih potreb.

4. člen

Delovni ljudje in občani uresničujejo v občini svoje in skupne interese ter pravice in dolžnosti organizirani v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v družbenopolitičnih organizacijah ter društvih, na svojih zborih, z referendumom in drugimi oblikami osebne izjavljanja, samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem ter v delegacijah in po delegatih v občinski skupščini in drugih organih.

5. člen

Občina Krško je pravna oseba. V premoženjsko-pravnih razmerjih jo zastopa javno pravobranilstvo.

Sedež občine je v Krškem.

Območje občine Krško določa zakon.

6. člen

Občina ima svoj pečat v obliki kroga, v katerem sta grb in ime Socialistične republike Slovenije ter ime občine.

7. člen

Občina Krško praznuje 7. junija občinski praznik v spomin prvih padlih krških borcev, borcev NOV iz območja občine ter vrnitev konfinirancev, internirancev in izgnancev iz taborišč.

Krajevne skupnosti lahko določijo krajevne praznike v svojih Statutih.

8. člen

Občinska skupščina lahko podeljuje naslov častnega občana, priznanje občine Krško in nagrade posameznikom, delovnim in drugim organizacijam za uspehe pri prizadevanju za napredek občine ali širše družbenopolitične skupnosti.

Način podelitve naslova častnega občana, priznanj in nagrad se ureja z odlokom.

II. SAMOUPRAVLJANJE IN NJEGOVE OBLIKE V OBČINI

9. člen

Socialistična družbenoekonomska ureditev občine temelji na svobodnem združenem delu delavcev s produkcijskimi sredstvi, ki so družbena lastnina ter na samoupravljanju delavcev v proizvodnji in delitvi družbenega proizvoda.

Delovni ljudje in občani se organizirajo na samoupravni podlagi v organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter določajo, katere skupne interese, pravice in dolžnosti uresničujejo v njih.

10. člen

Da bi delovni ljudje in občani mogli uresničevati svoje samoupravne pravice, imajo pravico biti redno, vsestransko in objektivno obveščeni o delu državnih organov in organov samoupravnih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in društev. Način zagotavljanja javnosti dela in odgovornosti za obveščanje je urejen z zakonom in samoupravnimi akti.

1. Temeljne organizacije združenega dela

11. člen

Osnovna oblika združenega dela v občini je temeljna organizacija združenega dela, v kateri delavci uresničujejo neodtujljivo pravico, da pri delu z družbenimi sredstvi odločajo o svojem delu ter o rezultatih svojega dela.

V temeljni organizaciji združenega dela delavci neposredno in enakopravno uresničujejo svoje družbeno ekonomske in druge samoupravne pravice ter odločajo o drugih vprašanih svojega družbeno ekonomskega položaja, upoštevajoč pri tem načelo, da samo delo in rezultati dela določajo na podlagi enakih pravic in odgovornosti materialni in družbeni položaj človeka.

12. člen

Delovni ljudje neposredno in odgovorno upravljajo družbena sredstva v organizaciji združenega dela in v njihovih združenjih ter s svojim delom krepijo lastni materialni položaj, materialni položaj organizacij združenega dela oziroma njihovih združenj in materialno osnovo občine in drugih družbenopolitičnih skupnosti.

13. člen

Razmerje med občino in organizacijo združenega dela temelji na načelu samostojnosti in medsebojnih obveznosti, ki jih uresničujeta z medsebojnimi dogovori in sporazumi v skladu z Ustavo, zakoni in s tem Statutom.

14. člen

Skupščina občine in njeni organi pospešujejo poslovanje in razvoj organizacij združenega dela.

Skupščina občine in njeni organi smejo od organizacij združenega dela zahtevati redna in posebna poročila in podatke, ki omogočajo vpogled v njihovo delo in splošno stanje.

Delovne skupnosti in organi samoupravljanja organizacij združenega dela so dolžni razpravljati in se odločati o priporočilih in sklepih skupščine občine in njenih organov. Če se ne ravna po sklepih in ne sprejemajo priporočil, so dolžni o tem obvestiti skupščino in navesti razloge za svoje ravnanje.

15. člen

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in v drugih organizacijah združenega dela ustanavljajo organe samoupravne de-

lavske kontrole; ti organi nadzorujejo izvrševanje splošnih aktov samoupravljanja, uveljavljanje pravic in dolžnosti delavcev v združenem delu, izvajanje odločitev organov samoupravljanja in oblasti, uporabo sredstev, poslovanje ter finančno in materialno stanje organizacije združenega dela.

16. člen

Občinska skupščina preko svojih organov nadzoruje zakonitost poslovanja organizacij združenega dela. Če nastanejo v organizaciji združenega dela ali drugi samoupravni organizaciji oziroma skupnosti bistvene motnje v samoupravnih odnosih, ali so huje prizadeti družbeni interesi ali organizacija oziroma skupnost ne izpolnjuje z zakonom določenih obveznosti, ukrepa občinska skupščina v okviru svojih pravic in dolžnosti v skladu z Ustavo in zakonom.

2. Krajevne skupnosti

17. člen

Delovni ljudje in občani imajo pravico in dolžnost, da se samoupravno organizirajo v krajevni skupnosti in v njej ter v sodelovanju z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi neposredno zadovoljujejo svoje osebne in skupne potrebe, odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov, sodelujejo pri odločanju o vprašanih skupnega pomena v občini in v drugih družbenopolitičnih skupnostih.

Za uresničevanje svojih skupnih interesov in potreb ter opravljanje nalog se delovni ljudje in občani, organizirani v krajevni skupnosti, s samoupravnim sporazumevanjem in na drug način povezujejo z organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, krajevnimi skupnostmi ter z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, ki so zainteresirane za sodelovanje in dolžne sodelovati pri zadovoljevanju teh interesov in potreb ter opravljanju nalog.

V krajevni skupnosti se povezujejo tudi delovni ljudje in občani, združeni v družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacijah ter društvih, v katerih uresničujejo posamezne in skupne interese.

Krajevno skupnost ustanovijo delovni ljudje in občani po razpravi v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, za naselje, del naselja ali več naselij tako, da predstavlja urbanistično, gospodarsko in politično zaokroženo celoto, v kateri je možno uresničevati naloge krajevne skupnosti in upoštevati skupne interese občanov.

18. člen

V krajevni skupnosti delovni ljudje in občani odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov in nalog ter o solidarnem zadovoljevanju skupnih potreb na področju medsebojnih odnosov v naselju, urejanju otroškega in socialnega varstva, zdravstvenega varstva, vzgoje in izobraževanja, kulture, javnega obveščanja, telesne kulture, komunalnih ali drugih dejavnosti za neposredno zadovoljevanje njihovih potreb ter potreb družin in gospodinjstev, varstva interesov potrošnikov, ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite, varstva naravnega okolja, kulturnih spomenikov, upravljanja s stvarmi v družbeni lastni in drugih področij skupnega življenja in dela, sprejemajo programe ter kratkoročne in dolgoročne plane razvoja krajevne skupnosti, s katerimi določijo tudi način združevanja in uporabo sredstev in dela za uresničevanje posameznih skupnih nalog.

19. člen

Materialna podlaga krajevne skupnosti temelji na samoupravnem sporazumevanju ter družbenem dogovarjanju temeljnih in drugih organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti in v občini.

20. člen

Svoje skupne potrebe, interese in naloge v krajevni skupnosti delovni ljudje zadovoljujejo in uresničujejo:

- s sredstvi, ki jih sami neposredno prispevajo, solidarnostnimi akcijami, ali pridobijo na drug način;
- z delom dohodka, ki ga za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti namenijo delavci temeljnih organizacij združenega dela z območja krajevne skupnosti in temeljne organizacije združenega dela, katerih delavci živijo na območju te krajevne skupnosti;
- s sredstvi, ki se na podlagi družbenega plana občine, programov in planov samoupravnih interesnih skupnosti in organiza-

cij združenega dela določijo za uresničevanje programa krajevne skupnosti in za zadovoljevanje komunalnih, socialnih in drugih skupnih potreb delovnih ljudi v krajevni skupnosti;

- s sredstvi, ki jih krajevna skupnost samostojno ustvari z določenimi dejavnostmi;
- z delom davkov, taks in drugih davščin, zbranih na območju krajevne skupnosti, ki jih občina odstopi krajevni skupnosti za uresničevanje njenih nalog v skladu s plani in programi razvoja krajevne skupnosti in občine; s prostovoljnim združevanjem sredstev v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, združenjih in društvih v krajevni skupnosti;
- z dopolnilnimi sredstvi iz proračuna občine;
- z darili, zapuščinami in drugimi sredstvi.

21. člen

Svoje skupne potrebe in interese delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti ugotavljajo, obravnavajo, o njih odločajo in sklepajo o načinu reševanja in uresničujejo na svojih zborih, krajevnih organizacijah Socialistične zveze delovnega ljudstva in drugih družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, v društvih, skupnostih potrošnikov in uporabnikov določenih dobrin in storitev, na zborih stanovalcev, hišnih svetih, z referendumom, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, v delegaciji in po delegatih v organizacijah združenega dela, ki opravljajo dejavnost ali zadeve posebnega družbenega pomena, samoupravnih interesnih skupnosti in v občini, izvrševanje določenih skupnih potreb in interesov pa poverjajo organom in delovnim telesom krajevne skupnosti.

22. člen

Zaradi ustvarjanja in zagotavljanja materialnih in drugih pogojev za svoje življenje in delo se lahko delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti povezujejo v skupnost krajevnih skupnosti, v kateri, na samoupravni podlagi ugotavljajo, usklajujejo in uresničujejo svoje skupne interese.

23. člen

Pobudo za ustanovitev, združitve krajevnih skupnosti ali priključitev dela krajevne skupnosti k drugi krajevni skupnosti lahko dajejo:

- krajevna konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva,
  - delegacija ali svet ali zbor delegatov krajevne skupnosti,
  - zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine,
  - skupnost krajevnih skupnosti,
  - najmanj petdeset delovnih ljudi in občanov, ki živijo ali delajo na območju, za katero se predlaga ustanovitev, združitve ali priključitev dela krajevne skupnosti k drugi krajevni skupnosti.
- Pobudo za združitve dveh ali več krajevnih skupnosti ali priključitev dela krajevne skupnosti k drugi krajevni skupnosti morajo podati delovni ljudje in občani z območja vsake krajevne skupnosti, ki se želi združiti; pobudo za priključitev k drugi krajevni skupnosti pa morajo podpreti tudi delovni ljudje in občani iz tiste krajevne skupnosti, h kateri se namerava priključiti del območja druge krajevne skupnosti.

Krajevna organizacija Socialistične zveze delovnega ljudstva mora na pobudo za ustanovitev, združitve krajevne skupnosti ali priključitev dela krajevne skupnosti k drugi krajevni skupnosti izvesti na teh območjih javno razpravo.

24. člen

Referendum se izvede v vseh krajevnih skupnostih, ki jih zadevajo statusne spremembe iz člena 23.

25. člen

Krajevna skupnost je pravna oseba in ima svoj Statut. Osnutek Statuta pripravi izvršni organ krajevne skupnosti in ga predloži krajevni organizaciji Socialistične zveze delovnega ljudstva, da organizira in izvede javno razpravo o osnutku Statuta krajevne skupnosti.

Po zaključku javne razprave izvršni organ krajevne skupnosti na podlagi pripomb, stališč in mnenj, danih v javni razpravi, sestavi predlog Statuta.

Statut krajevne skupnosti je sprejet, če je zanj glasovalo najmanj dve tretjini delegatov v skupščini krajevne skupnosti.

26. člen

Statut krajevne skupnosti podrobneje določa:

- pravice in dolžnosti krajevne skupnosti ter način njegovega uresničevanja; območje, organizacijo in organe krajevne skupnosti;

- naloge in način dela organov krajevne skupnosti;
- način urejanja odnosov z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi;
- ustanovitev, sestavo in delovanje poravnalnega sveta;
- način oblikovanja in sprejemanja programov in planov razvoja krajevne skupnosti in njihovega financiranja;
- oblike in nosilce samoupravnega sporazumevanja;
- vprašanja, o katerih odločajo na referendumu;
- način zagotavljanja javnosti dela in obveščanja;
- organizacija ljudske obrambe, varnosti in družbene samozščite;
- druga temeljna vprašanja, ki so pomembna za delovanje krajevne skupnosti in življenje delovnih ljudi in občanov v njej.

27. člen

Krajevna skupnost razpolaga s svojimi sredstvi samostojno in jih razporeja s finančnim načrtom v skladu s svojim delovnim programom.

Namenska sredstva se razporejajo za namene, za katere so bila dana. Kadar krajevna skupnost razpiše referendum zaradi uvedbe prispevka občanov za sofinanciranje skupnih družbenih potreb, si mora pred razpisom priskrbeti pismena zagotovila predvidenih sofinancerjev.

Predlog delovnega programa in finančnega načrta v krajevni skupnosti obravnavajo delovni ljudje in občani na svojih zborih, sprejme pa ga organ samoupravljanja v krajevni skupnosti.

28. člen

Na dopolnilnih sredstvih občinskega proračuna so lahko udeležene krajevne skupnosti, v katerih samoprispevek, del dohodka temeljnih organizacij združenega dela in drugi dohodki ne zadostujejo za financiranje njihovih nalog, določenih v delovnih programih, ki so usklajeni s programi občine.

3. Samoupravne interesne skupnosti

29. člen

Za zadovoljevanje svojih osebnih in skupnih potreb ter za uresničevanje skupnih interesov na področju vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva, s samoupravnimi sporazumi ustanavljajo delavci in drugi delovni ljudje ter občani v krajevnih skupnostih, delavci in delovni ljudje, ki delajo s sredstvi v lastnini občanov, skupaj z delavci organizacij združenega dela, ki opravljajo te dejavnosti, samoupravne interesne skupnosti, v katerih uresničujejo svobodno menjavo dela, enakopravno in sporazumno odločajo o opravljanju teh dejavnosti v skladu s skupnimi interesi, določajo politiko njihovega razvoja, združujejo sredstva za delovanje in razvoj teh dejavnosti, delavci organizacij združenega dela, ki opravljajo te dejavnosti, pa si tako uresničujejo enak družbenoekonomski položaj kot ga imajo delavci v drugih organizacijah združenega dela.

Na načelih iz prejšnjega odstavka se lahko ustanavljajo tudi samoupravne interesne skupnosti na drugih področjih družbene dejavnosti, komunalnih ter drugih gospodarskih dejavnosti v občini, ki služijo trajnemu zadovoljevanju potreb določenih uporabnikov.

30. člen

Sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb zagotavljajo delavci v temeljnih organizacijah in drugih organizacijah združenega dela ter v delovnih skupnostih in delovni ljudje, ki z osebnim delom s sredstvi v lastnini občanov opravljajo gospodarsko ali drugo dejavnost. Višino prispevka določajo delavci in delovni ljudje v svobodni menjavi dela na podlagi ovrednotenih programov s samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti.

31. člen

Razmerja med samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi v občini ter širšimi družbenopolitičnimi skupnostmi in njihovimi organi, urejajo delovni ljudje in njihove skupnosti s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori, pogodbami, statuti in drugimi samoupravnimi akti.

32. člen

Delovni ljudje, organizirani v samoupravne interesne skupnosti, se neposredno in po svojih delegacijah, v skupščini občine kot tudi v organih samoupravnih interesnih skupnosti, ustanovljenih za širše območje oziroma za območje cele republike, sporazumeva-

jo in odločajo o vprašanih s področja dejavnosti, za katero je skupnost ustanovljena.

33. člen

Za kar najbolj neposredno uresničevanje samoupravnih pravic in interesov imajo delavci in drugi delovni ljudje ter njihove organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti pravico, da se v interesni skupnosti pod pogoji, ki jih določa samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti ali njen Statut, organizirajo v temeljno skupnost ali enoto za določeno območje ali za uresničevanje določenih skupnih interesov, ter da v tej temeljni skupnosti oziroma enoti uresničujejo določene svoje samoupravne pravice in interese.

Samoupravne interesne skupnosti se lahko združujejo v širše interesne skupnosti, ustanavljajo zveze in druga združenja interesnih skupnosti in vzpostavljajo druge oblike medsebojnega sodelovanja.

Kadar se samoupravna interesna skupnost ustanavlja za območje, ki je širše od občine, se lahko za območje občine ustanovi jo skupnosti, kot deli te samoupravne interesne skupnosti.

34. člen

Samoupravne interesne skupnosti upravljajo skupščine, ki so organizirane po delegatskem sistemu.

Skupščine sestavljajo delegati, ki jih delovni ljudje in občani neposredno volijo on odpokličejo.

Število delegatskih mest v skupščini vsake samoupravne interesne skupnosti določijo delovni ljudje in občani s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti.

35. člen

V temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih, v katerih se volijo delegacije in skupne delegacije za delegiranje delegatov v občinsko skupščino, se izvolijo:

- posebne delegacije za skupščine posameznih samoupravnih interesnih skupnosti ali
- združene posebne delegacije za dve ali več posameznih interesnih skupnosti, za katere se interesi v temeljni organizaciji ali skupnosti povezujejo ali
- splošna delegacija za skupščine vseh samoupravnih interesnih skupnosti.

S Statutom ali drugim splošnim aktom temeljne samoupravne organizacije oziroma skupnosti se določi, kakšne delegacije bodo delovni ljudje oziroma občani volili.

Pri oblikovanju skupne delegacije se to določi s samoupravnim sporazumom, s katerim se delovne skupnosti sporazumejo o oblikovanju skupne delegacije.

Pri določanju vrste delegacije za delegiranje delegatov v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti upoštevajo temeljne samoupravne organizacije in skupnosti dogovor o vrsti delegacij, ki ga sprejmejo delegati občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva in delegati občinskega sindikalnega sveta.

36. člen

Skupščina samoupravnih interesnih skupnosti na sejah svojih zborov, v skladu s svojimi samoupravnimi akti predvsem:

- določajo politiko na področju dejavnosti interesne skupnosti,
- določajo izhodišča za svobodno menjavo dela,
- obravnavajo in sprejemajo razvojne programe,
- sprejemajo finančne načrte in zaključne račune,
- sprejemajo Statute in druge splošne akte,
- sklepajo družbene dogovore in samoupravne sporazume,
- analizirajo kadrovske problematiko na ustreznem področju interesne dejavnosti,
- določajo merila za uporabo sredstev, ki jih delovni ljudje združujejo za izvajanje programov skupnosti,
- volijo in odpokličejo predsednike skupščin in zborov, njihove namestnike,
- ustanavljajo delovna telesa zborov ter imenujejo in razrešujejo njihove člane,
- imenujejo oziroma volijo in odpokličejo ter razrešujejo predsednika in člane izvršnega odbora ter izvršne organe,
- razpravljajo o drugih nalogah s svojega delovnega področja.

37. člen

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti s področij vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, če je z ustavnim zakonom tako določeno, razpravljajo in določajo enakopravno s pri-

stojnimi zbori občinske skupščine o pomembnih vprašanih svoje dejavnosti.

38. člen

Samoupravne interesne skupnosti sodelujejo s skupščino občine pri usklajevanju programov razvoja posamezne interesne dejavnosti s predvidenim gospodarskim in družbenim razvojem občine in pri drugih vprašanih skupnega interesa.

Samoupravne interesne skupnosti sodelujejo tudi med seboj, usklajujejo svoje delo in lahko zato ustanovljajo skupne organe.

39. člen

Strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti se organizirajo kot ena ali več delovnih skupnosti za opravljanje nalog organov skupnosti in izvajanje opravil, ki jih izvajajo na podlagi ustreznih predpisov.

40. člen

Za dejavnost samoupravnih interesnih skupnosti združujejo delavci sredstva iz dohodka in skladov skupne porabe, delovni ljudje pa iz osebnega dohodka in drugih svojih sredstev.

Poleg sredstev, ki jih v ta namen izločajo samoupravne interesne skupnosti, delavci in delovni ljudje združujejo sredstva po posebnih samoupravnih sporazumih in pogodbah s temeljnimi organizacijami združenega dela in delovnimi skupnostmi ter iz samoprispevka delovnih ljudi in občanov.

41. člen

Kadar so določene dejavnosti oziroma zadeve samoupravne interesne skupnosti posebnega družbenega pomena, se lahko z zakonom oziroma odlokom skupščine občine, ki temelji na zakonu, določi obvezna ustanovitev take skupnosti oziroma ustanovi ta skupnost, določijo načela za njeno organizacijo in medsebojna razmerja v njej ter predpiše obveznost plačevanja prispevkov tej skupnosti in določi obveznost sodelovanja oziroma združevanja samoupravnih interesnih skupnosti za skupno izvajanje nekaterih skupnih nalog.

Dejavnosti oziroma zadeve, za katere zakon oziroma odlok skupščine občine, ki temelji na zakonu, določa, da so posebnega družbenega pomena, mora samoupravna interesna skupnost opravljati tako, kakor določa zakon oziroma odlok skupščine občine. Zakon oziroma odlok skupščine občine lahko določa, da se posamezne odločitve o zadevah, ki so posebnega družbenega pomena, sprejemajo v soglasju s skupščino občine.

42. člen

Če samoupravna interesna skupnost, ki opravlja določene dejavnosti oziroma zadeve posebnega družbenega pomena ne odloči o vprašanju, od katerega je bistveno odvisno njeno delo, lahko skupščina občine, pod pogoji in v postopku, kot to določa zakon, s svojo odločitvijo začasno uredi tako vprašanje.

Proti samoupravni interesni skupnosti so dovoljeni z zakonom določeničasni ukrepi, v primerih in pod pogoji, ki so določeni z zakonom.

4. Referendum, zbori delovnih ljudi in občanov, podpisovanje pismenih izjav in druge oblike osebnega izjavljanja

43. člen

Delovni ljudje in občani uresničujejo oblast in opravljajo druge družbene zadeve z odločanjem z referendumom, na zborih in z drugimi oblikami osebnega izjavljanja.

44. člen

Skupščina občine, krajevna skupnost, samoupravna interesna skupnost, organizacija združenega dela, ki razpiše referendum preko sredstev javnega obveščanja in preko INDOK centra, poskrbi za objektivno obveščanost občanov in delovnih ljudi.

a) Referendum

45. člen

Referendum v občini in v krajevni skupnosti se lahko razpiše, da se delovni ljudje in občani v naprej izjavijo o posameznem predlogu odloka oziroma drugega akta, ali da potrdijo že sprejet odlok oziroma akt iz pristojnosti občinske skupščine oziroma z delovnega področja krajevne skupnosti.

46. člen

Referendum obvezno razpiše občinska skupščina, če je tako predpisano z zakonom ali Statutom, obvezno ga mora tudi razpisati, kadar to zahteva posamezen zbor občinske skupščine v zadevah s svojega delovnega področja, najmanj 1/3 zborov delovnih ljudi in občanov v občini, najmanj 1/3 krajevnih skupnosti v občini ali organizacija sindikatov oziroma Socialistična zveza delovnega ljudstva v občini.

Občinska skupščina obvezno razpiše referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka.

47. člen

Referendum v občini se lahko razpiše za celotno območje občine; če pa gre za vprašanje, ki zadeva samo del občine, se razpiše samo za ta del.

Razpis referenduma se objavi v glasilu, v katerem se objavljajo predpisi, odloki in drugi splošni akti občinske skupščine.

48. člen

Pravico glasovanja na referendumu v občini in v krajevni skupnosti imajo delovni ljudje in občani, ki so vpisani v splošnem volilnem imeniku območja, na katerem se izvaja referendum.

Če je referendum v občini ali krajevni skupnosti razpisan zaradi uvedbe prispevka občanov za financiranje skupnih družbenih potreb, imajo pravico glasovati tudi zaposleni delavci, ki še niso dopolnili osemnajst let starosti in prebivajo na območju, za katerega je razpisan referendum.

49. člen

Referendum je veljaven, če se ga udeleži večina delovnih ljudi in občanov, ki imajo glasovalno pravico z območja, za katere se razpiše referendum.

Odločitev na referendumu je sprejeta, če je zanjo glasovala večina delovnih ljudi in občanov s pravico glasovanja.

Izid glasovanja na referendumu je obvezen za občinsko skupščino in njene organe, kadar je referendum razpisala občinska skupščina.

Občinska skupščina ne sme eno leto po izvedbi referenduma sprejeti akta, ki ga je razpisala, ki bi bil v nasprotju z izidom referenduma, niti ne sme referenduma o istem vprašanju ponoviti, razen v primeru, če so z zakonom določeni drugačni roki.

Izid glasovanja na referendumu se objavi na enak način kot razpis referenduma.

b) Zbori

50. člen

Na zboru delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti se sestanejo delovni ljudje in občani določenega območja, ki imajo skupne potrebe in skupne interese.

Zbor delavcev v organizacijah združenega dela se sestaja v temeljnih organizacijah združenega dela in njihovih delih, v delovnih organizacijah ali v več delovnih organizacijah skupaj, pri čemer se upošteva, ali gre za vprašanja, ki zadevajo širše ali ožje področje.

Zbori se sestajajo po naseljih in njihovih delih, temeljnih organizacijah združenega dela in njihovih delih, po krajevnih skupnostih in na druge načine, glede na to, ali gre za vprašanja, ki zadevajo ožje ali širše interese.

51. člen

Statuti organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti oziroma Statuti krajevnih skupnosti določajo način sklica in postopek za delo zborov delovnih ljudi in občanov.

S sklepom občinske skupščine ali njenega zbora lahko sklicuje zbor delovnih ljudi in občanov, zbere delavcev v organizacijah združenega dela tudi predsednik občinske skupščine, če je sklic obvezen, pa ga sklicatelj ni sklical.

52. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani na svojih zborih v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih skupnostih in organizacijah:

- obravnavajo plane in programe dela samoupravnih interesnih skupnosti,
- obravnavajo poročila in predloge svojih organov samoupravljajnja,

- obravnavajo poročila in predloge delegacij in delegatov v občinski skupščini in skupščinah širših družbenopolitičnih skupnosti ter o njih odločajo oziroma dajejo mnenja in predloge,
  - predlagajo občinski skupščini in njenim organom ukrepe za izvrševanje zadev iz njihove pristojnosti,
  - predlagajo ukrepe in dajejo druge predloge organizacijam združenega dela, krajevnim skupnostim in samoupravnim interesnim skupnostim,
  - opravljajo nadzor nad delom občinske skupščine in njenih organov ter nosilcev javnih funkcij, organizacij združenega dela oziroma drugih skupnosti in organizacij, zlasti če gre za opravljanje dejavnosti posebnega družbenega pomena,
  - samostojno odločajo o zadevah, ki jih določa Statut organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije ali skupnosti oziroma krajevne skupnosti.
- Zbori delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih samostojno odločajo poleg zadev navedenih v prejšnjem odstavku še o:
- volitvah in razrešitvah organov krajevne skupnosti, če je tako določeno v Statutu krajevne skupnosti.

53. člen

Zbori delovnih ljudi in občanov obvezno razpravljajo o vseh vprašanjih, za katera je v tem Statutu določeno, da jih občinska skupščina daje v javno razpravo.

54. člen

O sklepu zborov, ki zadevajo njihovo delovanje, morajo obvezno razpravljati prizadeti organi in organizacije.

O svojih odločitvah in stališčih v zvezi s sklepi zborov, morajo zbor obvezno obvestiti.

c) Ankete

55. člen

Krajevna skupnost, občina, organizacija združenega dela in samoupravna interesna skupnost lahko razpišejo anketo, kadar hočejo izvedeti oziroma ugotoviti mnenje delovnih ljudi ter zbrati potrebne podatke o važnejših vprašanjih v okviru svoje pristojnosti.

Za postopek pri anketiranju veljajo smiselno določbe tega Statuta o referendumu.

d) Javna razprava

56. člen

Vprašanja, za katera tako določa ta Statut, kakor tudi druga vprašanja, ki imajo poseben pomen za politični, gospodarski, družbeni, kulturni ali socialni razvoj občine, da občinska skupščina v javno razpravo.

57. člen

V javni razpravi sodelujejo organizacije združenega dela in njihova združenja, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije in društva, občinska skupščina in njeni organi, kakor tudi druge zainteresirane samoupravne organizacije in skupnosti ter delovni ljudje in občani kot posamezniki.

58. člen

Vprašanja, ki so predmet javne razprave, se obravnavajo na zborih delovnih ljudi in občanov, v samoupravnih organih, delegacijah in konferencah delegacij, na javnih tribunah, zborih potrošnikov in uporabnikov komunalnih in drugih storitev, družbenopolitičnih organizacijah in društvih, v zborih in organih občinske skupščine, v združenjih organizacij združenega dela ter na druge načine, predvidene s Statuti organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

59. člen

Občinska skupščina mora dati pred sprejetjem v javno razpravo osnutke:

- sprememb Statuta občine,
- družbenih načrtov in proračuna občine,
- prostorskega in urbanističnega programa ter urbanističnih načrtov,
- predpisov, ki nalagajo delovnim ljudem in občanom nove oziroma izredne materialne obveznosti,

- drugih predpisov oziroma aktov, za katere to določa zakon ali sklene občinska skupščina.

60. člen

Predlagatelj oziroma organ, ki odloča o vprašanju, ki je dano v javno razpravo je dolžan:

- osnutek akta ali gradivo javno objaviti oziroma zagotoviti, da se delovni ljudje in občani z njim pravočasno seznanijo,
- predlog obrazložiti in navesti družbene, ekonomske in druge razloge za njegov sprejem,
- določiti primeren rok za javno razpravo,
- zagotoviti zbiranje vseh mnenj iz javne razprave,
- zagotoviti strokovno obdelavo mnenj, stališč in predlogov,
- skrbeti, da se akt pred zaključkom javne razprave ne začne sprejemati,
- ob sprejemu akta obravnavati mnenja, stališča in predloge iz javne razprave in se po njih opredeliti,
- na primeren način obvestiti udeležence javne razprave o stališčih, ki jih je zavzel o predlogih iz javne razprave.

e) Oseбно izjavljanje s podpisovanjem in s posebnimi pismenimi izjavami

61. člen

S sklepom občinske skupščine se lahko določijo vprašanja, po katerih se odloča s podpisovanjem oziroma s posebnimi pismenimi izjavami.

Če se odloča o posameznem vprašanju s podpisovanjem oziroma s pismenimi izjavami, je odločitev sprejeta, če se je s svojimi podpisi oziroma pismenimi izjavami zanjo izrekla večina delovnih ljudi in občanov, ki imajo pravico odločati v občini oziroma v krajevni skupnosti po določbah, ki veljajo za odločanje na referendumih.

5. Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje

62. člen

Z družbenimi dogovori se zagotavlja in usklajuje samoupravno urejanje družbenoekonomskih in drugih odnosov, ki so širšega skupnega pomena za udeležence dogovora ali splošnega družbenega pomena.

Družbene dogovore sklenejo organi občinske skupščine in zainteresirane organizacije združenega dela, zbornice in druga splošna združenja, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti, sindikati in druge družbenopolitične družbene organizacije.

63. člen

Družbeni dogovor sklenejo v imenu udeležencev njihovi pooblašteni organi.

Če se z družbenim dogovorom zagotavlja in usklajuje samoupravno urejanje odnosov, o katerih se delavci po zakonu o združenem delu osebno izjavljajo, ga sme pooblašteni organ organizacije združenega dela skleniti, če se je pred tem večina delavcev v vsaki temeljni organizaciji v sestavi organizacije združenega dela, ki sklepa družbeni dogovor, izjavila, da se z njim strinja.

64. člen

Družbeni dogovor zavezuje udeležence, ki so ga sklenili ali k njemu pristopili, da ukrenejo, kar je potrebno za njegovo izvajanje. Udeleženec družbenega dogovora je družbeno in politično odgovoren, če se ne ravna po obveznostih iz tega dogovora.

65. člen

S samoupravnimi sporazumi se urejajo in usklajujejo družbenoekonomski in drugi samoupravni odnosi ter interesi v družbeni reprodukciji in v drugih oblikah uresničevanja družbenoekonomskega položaja delavcev in drugih delovnih ljudi ter njihovih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Samoupravni sporazum sklenejo med seboj delavci v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti organizacije združenega dela, banke in druge finančne organizacije, skupnosti premoženjskega in osebnega zavarovanja, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti, gospodarska zbornica in

druga splošna združenja samoupravnih organizacij in skupnosti ter sindikata.

Udeleženci samoupravnega sporazuma so lahko poled sindikata tudi druge družbene politične organizacije, kadar se določajo odnosi, ki so pomembni za uresničevanje njihovih ciljev in nalog, določenih v njihovem Statutu.

66. člen

Občinska skupščina, njeni organi in organizacije so lahko udeleženci samoupravnega sporazuma, kadar združujejo sredstva, s katerimi razpolagajo po načelu enakopravnosti med seboj ali s temeljnimi organizacijami ali drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi.

67. člen

Udeleženec je lahko tudi delovni človek, ki opravlja kmetijsko, obrtno in drugo dejavnost, oziroma delovni človek, ki samostojno opravlja poklicno dejavnost, če združuje svoje delo in sredstva z delom delavcev in s sredstvi družbene reprodukcije v temeljni organizaciji, oziroma če združuje svoje delo in sredstva v kmetijsko zadružno ali kakšno drugo obliko združevanja dela in sredstev.

68. člen

Pobudo za sklenitev samoupravnega sporazuma dajejo delavci oziroma drugi delovni ljudje neposredno ali po svojih samoupravnih organizacijah in skupnostih, kakor tudi po sindikatu, drugi družbenopolitični organizaciji, občinski skupščini ali gospodarski zbornici.

69. člen

Sindikat ima pravico dajati predloge za sklenitev samoupravnih sporazumov.

Sindikat sodeluje pri sklenitvi samoupravnih sporazumov, s katerimi se ureja delovno razmerje delavcev v združenem delu ali določajo osnove in merila za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev.

Če sindikat ne podpiše sporazuma iz drugega odstavka tega člena, ga ima organizacija združenega dela pravico uporabljati, sindikat pa lahko sproži spor pred sodiščem združenega dela, če ni za spor pristojno ustavno sodišče.

70. člen

Sodišče združenega dela izreče, da je neveljaven samoupravni sporazum oziroma posamezne njegove določbe, če ugotovi, da so z njim kršene samoupravne pravice delavcev, da se ovira normalna družbena reprodukcija, da se z njim lahko drugače onemogoča izvajanje z družbenimi plani in družbenimi dogovori začrtana politika ali kršijo moralna načela socialistične samoupravne družbe.

71. člen

Če občinska skupščina predpiše, da so posamezne samoupravne organizacije dolžne izvesti postopek za samoupravno sporazumevanje, lahko da predlog za sklenitev samoupravnega sporazuma vsaka samoupravna organizacija ali skupnost, na katero se ta obveznost nanaša.

Če v predpisanem roku nobena samoupravnih organizacij ali skupnosti ne da predloga za sklenitev samoupravnega sporazuma, ga lahko da sindikat ali pristojni organ občinske skupščine.

72. člen

Udeleženci samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja so enakopravni.

Samoupravni sporazum in družbeni dogovor se skleneta svobodno in v skladu z izraženo voljo udeležencev.

73. člen

Postopek samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja je javen.

Javnost postopka se zagotovi na način, ki ga v skladu z zakonom določijo udeleženci samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja.

74. člen

S samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom se lahko predvidi arbitraža ali kakšen drug način za reševanje sporov, ki nastanejo pri izvajanju sporazuma oziroma dogovora.

Če samoupravni sporazum ne predvideva arbitraže ali kakšnega drugega načina za reševanje sporov, ki nastanejo pri izvajanju sporazuma, rešuje te spore sodišče združenega dela.

6. Delegati in delegacije

75. člen

Delovni ljudje v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah oblikujejo svoje delegacije zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti in organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij skupščin družbenopolitičnih skupnosti.

76. člen

V temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih oblikujejo delegacije:

1. delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, ki opravljajo dela skupnega pomena za več organizacij združenega dela;
2. delovni ljudje, ki delajo v kmetijski, obrtni in v podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organizirani v skupnosti ter v druge z zakonom določene oblike združevanja;
3. delovni ljudje v delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirani kot organizacije združenega dela, kot tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi v oboroženih silah SFRJ;
4. delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih.

Pri oblikovanju delegacij v organizacijah združenega dela na področju izobraževanja sodelujejo učenci in študentje pod pogoji in na način, ki jih določa zakon.

Delegacije oblikujejo tudi delovni ljudje, ki trajno delajo v delu temeljne organizacije združenega dela, ki ni na območju občine, v katerem je sedež te organizacije.

V temeljni organizaciji združenega dela oziroma delovni skupnosti z majhnim številom delovnih ljudi opravljajo funkcijo delegacije vsi delovni ljudje.

V družbenopolitičnih organizacijah opravljajo funkcijo delegacije za izvolitev v družbenopolitični zbor njihova izvoljena telesa, določena z njihovimi Statuti oziroma drugimi sklepi.

Dve ali več delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kakor tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi oboroženih sil SFRJ, lahko v skladu z zakonom oziroma odlokom občinske skupščine s samoupravnim sporazumom oblikujejo skupno delegacijo.

77. člen

Delovni ljudje, organizirani neposredno in preko svojih samoupravnih organizacij in skupnosti v samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti, sodelujejo preko teh skupnosti pri obravnavanju in odločanju o posameznih vprašanjih iz pristojnosti občinske skupščine na način, ki ga določa ta statut.

78. člen

Člane delegacije volijo delovni ljudje v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih izmed sebe neposredno, s tajnim glasovanjem.

Temeljne samoupravne organizacije in skupnosti določajo v svojih Statutih v skladu z zakonom število članov in sestavo svoje delegacije in način izvolitve in odpoklica delegacije.

Sestava delegacije mora zagotoviti zastopanost delavcev vseh delov delovnega procesa in ustrezati socialni strukturi temeljne samoupravne organizacije oziroma skupnosti.

Člani delegacije se volijo za štiri leta.

V delegacijo temeljne organizacije združenega dela ne morejo biti voljeni delavci v tej organizaciji, ki po Ustavi in zakonu ne morejo biti člani delavskega sveta oziroma drugega ustreznega organa upravljanja. Nihče nemore biti več kot dvakrat zaporedoma voljen za člana delegacije iste samoupravne organizacije oziroma skupnosti.

79. člen

Kandidate za člane delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti predlagajo in določajo delovni ljudje teh organi-

zacij in skupnosti Socialistične zveze delovnega ljudstva in sicer v njenih organizacijah oziroma organizacijah sindikata.

Kandidacijski postopek izvajajo organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva oziroma organizacije sindikata.

Pravica in dolžnost organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva in sindikata je, da v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami zagotovijo tak demokratičen kandidacijski postopek, ki bo mogoč delovnim ljudem, da pri predlaganju in določanju kandidatov svobodno izrazijo svojo voljo.

Kandidacijski postopek za delegacijo aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije izvajajo organi, določeni z zveznim zakonom.

80. člen

Če se med mandatnim obdobjem skupščine občine ustanovi nova temeljna samoupravna organizacija ali skupnost, se vključi njena delegacija v opravljanje funkcij skupščine občine v skladu z zakonom.

81. člen

Izhajajoč iz interesov in smernic temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter upoštevajoč interese drugih samoupravnih organizacij in skupnosti in splošne družbene interese in potrebe, določa delegacija temeljna stališča za delo delegatov v skupščini in za njihovo sodelovanje pri odločanju.

Pri opravljanju svoje funkcije ima delegacija zlasti naslednje pravice in dolžnosti:

- samostojno ali skupaj z delegacijami drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, v skladu z zakonom in tem Statutom delegira iz svojega sestava delegate v zbor občinske skupščine;
- z delegati obravnava vprašanja, za katera je zainteresirana samoupravna organizacija oziroma skupnost, ki se obravnavajo v občinski skupščini in o katerih se odloča v tej skupščini zaradi sporazumevanja z drugimi delegati in zaradi zavzemanja stališč v skupini;
- sodeluje prek delegatov v celotnem delu in odločanju v skupščini;
- spremlja delo skupščine in delegatov v skupščini ter obvešča samoupravno organizacijo oziroma skupnost o vprašanjih, ki se obravnavajo in o katerih se odloča v skupščini, kakor tudi o pobudah in predlogih delegacij in delegatov v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih;
- v skladu s Statutom samoupravne organizacije oziroma skupnosti predlaga v obravnavo tej organizaciji oziroma skupnosti vprašanja, za katera je tako samoupravna skupnost kot delovni ljudje še posebno zainteresirana, pred odločanjem o teh vprašanjih v skupščini;
- daje prek delegatov pobude za obravnavanje posameznih vprašanj in predloge za sprejem aktov in odločitev v skupščini v skladu z zakonom oziroma Statutom občine ter uresničuje druge pravice, določene s poslovnikom skupščine;
- o sprejetih sklepih v skupščini tekoče obvešča samoupravno organizacijo oziroma skupnost.

Delegacija lahko opravlja tudi druge zadeve v odnosih z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, za katere jo samoupravna organizacija oziroma skupnost pooblasti s svojim aktom.

82. člen

Organizacija Socialistične zveze delovnega ljudstva oziroma organizacija sindikata je dolžna, da s svojo dejavnostjo prispeva, da delegati in delegacije lahko kar najbolj uspešno in odgovorno opravljajo svoje delo.

83. člen

Samoupravna organizacija oziroma skupnost lahko odpokliče svojo delegacijo ali posameznega njenega člana. Družbenopolitična organizacija lahko z dogovorom v okviru Socialistične zveze delovnega ljudstva predlaga odpoklic delegatov v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine.

Delegacije in vsak njen član, kakor tudi delegat občinske skupščine imajo pravico odstopiti, vendar mora njihov odstop sprejeti temeljna samoupravna organizacija oziroma skupnost, ki jih je izvolila in družbenopolitični zbor, čigar član je bil delegat, ki odstopa.

Delegacija samoupravne organizacije ali skupnosti oziroma konferenca delegacij lahko izreče delegatu skupščine nazaupnico in ga odpokliče.

Odpoklic članov delegacije in delegatov skupščine družbenopolitične skupnosti se načeloma opravlja na način in po postopku, ki je predpisan v zakonu.

84. člen

Samoupravne organizacije in skupnosti s svojimi Statuti in samoupravnimi sporazumi podrobneje določajo pravice, dolžnosti in odgovornosti za delo delegacij in delegatov ter pogoje za njihovo delo, v skladu z zakonom oziroma tem Statutom.

III. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE V OBČINI

85. člen

Delovni ljudje v občini se za uresničevanje svojih dolgoročnih in kratkoročnih socialističnih ciljev in interesov svobodno politično združujejo in organizirajo in zastopajo svoje poglede in stališča ob politiki in razvoju občine ter širših družbenopolitičnih skupnostih.

86. člen

Delovni ljudje in občani v občini se združujejo v občinskih organizacijah Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnega ljudstva, Zvezi sindikatov, Zvezi združenj borcev, Zvezi mladine ter drugih družbenih organizacijah in društvih.

87. člen

Družbenopolitične organizacije kot sestavni del družbenopolitičnega sistema v občini, imajo posebno vlogo pri podružabljanju funkcij in oblasti in razvoju samoupravnih odnosov v občini.

88. člen

Zveza komunistov kot avantgarda delavskega razreda je pobudnik in idejni nosilec teženj in interesov delavskega razreda pri graditvi samoupravne socialistične ureditve. Program Zveze komunistov Jugoslavije, Ustava, zakon o združenem delu in drugi temeljni družbenopolitični dokumenti so izhodišča za uveljavljanje interesov delavskega razreda. Zveza komunistov z usmerjanjem in idejnopolitičnim delom v pogojih socialistične demokracije in družbenega samoupravljanja daje pobudo za nadaljnji razvoj socialistične revolucije.

Organizacija Zveze komunistov v občini izvaja politiko Zveze komunistov Slovenije na osnovi programa in v skladu z organizirano občinsko konferenco Zveze komunistov Slovenije in njenih organov, v osnovnih organizacijah in aktivih Zveze komunistov, v Socialistični zvezi delovnega ljudstva in drugih družbenopolitičnih organizacijah ter samoupravnih organizacijah in skupnostih ter preko družbenopolitičnega zbora občinske skupščine.

89. člen

Socialistična zveza delovnega ljudstva kot najširša družbenopolitična organizacija delovnih ljudi in občanov v občini, ki se aktivno opredeljuje za socialistično samoupravljanje in neuvrščeno in kot enotna fronta vseh socialističnih sil v občini, na čelu z Zvezo komunistov, omogoča delovnim ljudem in občanom, da na enotni idejnopolitični podlagi usmerjajo družbeni razvoj občine ter zavzemajo stališča in oblikujejo pobude glede reševanja posameznih vprašanj, tako v občini kot v širših družbenopolitičnih skupnostih.

Z aktivnim delovanjem v socialistični zvezi delovni ljudje in občani preprečujejo odtujevanje samoupravnega in oblastnega odločanja, birokratizacijo in druge negativne pojave in zagotavljajo vse bolj samoupravno uresničevanje jasno opredeljenih socialističnih samoupravnih interesov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v občini.

V Socialistični zvezi delovnega ljudstva uresničujejo delovni ljudje in občani idejnopolitične naloge pri izgradnji samoupravnega socialističnega sistema na osnovi akcijske enotnosti v izvajanju oblasti delavskega razreda. Socialistična zveza delovnega ljudstva je neposredno vključena v delegatski sistem s tem, da sprejema in usklajuje stališča družbenopolitičnih organizacij in jih uresničuje po delegatih družbenopolitičnega zbora.

90. člen

Delavci v organizacijah združenega dela in na področju drugih dejavnosti na območju občine se prostovoljno organizirani v sindikat kot najširšo organizacijo delavskega razreda, borijo:

- za tak položaj delavskega razreda, kot ga določa Ustava in zakon o združenem delu;

- za uresničevanje socialističnih samoupravnih odnosov in odločilno vlogo delavcev pri upravljanju družbene reprodukcije;
- za uresničevanje interesov in samoupravnih in drugih pravic delavcev na vseh področjih dela in življenja;
- za zagotavljanje enakopravnosti delavcev pri združevanju dela in sredstev;
- za pridobivanje in delitev dohodka in za določanje skupnih meril za delitev po rezultatih dela;
- za samoupravno povezovanje in združevanje različnih področij družbenega dela;
- za razvijanje proizvodnih sil družbe in za večjo produktivnost dela;
- za samoupravno usklajevanje posameznih, skupnih in splošnih družbenih interesov;
- za višjo izobrazbo in usposabljanje delavcev za opravljanje samoupravnih in drugih družbenih funkcij;
- za demokratično predlaganje kandidatov za delegate v organe upravljanja organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti in kandidatov za delegacije teh organizacij in skupnosti ter delegate v skupščine družbenopolitičnih skupnosti;
- za najširšo udeležbo delavcev pri izvrševanju funkcij oblasti in pri opravljanju drugih družbenih zadev;
- za uresničevanje interesov delavskega razreda v kadrovske politiki;
- za varstvo pravic delavcev;
- za zagotavljanje socialne varnosti in razvoj življenjskega standarda delavcev kot tudi za razvijanje in krepitev solidarnosti in za večjo razredno zavest in odgovornost samoupravljalcev.

V vseh navedenih zadevah se delavci združeni v občinsko organizacijo sindikata še posebej zavzemajo za tiste zadeve, ki so skupnega pomena za vse delavce v občini, predvsem pa urejanje socialnih, stanovanjskih, kadrovskih in drugih vprašanj s področja delitve dohodkov, združevanja področij združenega dela in drugih, za odločujoč položaj delavca pomembnih vprašanj. Občinski sindikati dajejo pobude in predloge skupščini občine in ustreznim samoupravnim interesnim skupnostim ter drugim organizacijam občinskega pomena, za reševanje vprašanj s teh področij in sodelujejo v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine.

91. člen

V organizaciji Zveze združenj borcev NOV kot družbenopolitični organizaciji, delovni ljudje in občani, v skladu s programom Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnega ljudstva, razvijajo in varujejo tradicije ter pridobitve NOB in jih prenašajo na mlade generacije, prizadevajo se za napredek socialističnih in samoupravnih odnosov, krepitev enakopravnosti, bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi, človeških humanih odnosov in solidarnosti. Zavzemajo se za urejanje socialnih, stanovanjskih, zdravstvenih in drugih vprašanj udeležencev NOB in njihovih družinskih članov, dajejo pobude in predloge občinski skupščini in samoupravnim interesnim skupnostim za reševanje vprašanj s tega področja in sodelujejo v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine.

92. člen

Mladi delovni ljudje in občani, organizirani v Zvezi socialistične mladine Slovenije, se vključujejo v družbenopolitično življenje v občini, v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in krajevnih skupnostih.

Zveza socialistične mladine daje pobude in predloge za reševanje posameznih družbenih vprašanj v okviru Socialistične zveze delovnega ljudstva, uresničuje skupne politične dogovore in stališča v družbenopolitičnem in samoupravnem življenju ter zagotavlja reševanje tistih vprašanj, ki neposredno zadevajo ekonomski, socialni in politični položaj mladine v družbi in sodeluje v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine.

93. člen

Občinska skupščina uresničuje sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami v občini tudi s sodelovanjem predstavnikov družbenopolitičnih organizacij na sejah njenih zborov in delovnih teles ter predstavnikov skupščine v organih in oblikah dela družbenopolitičnih organizacij, z izmenjavo informativnih in dokumentacijskih gradiv, z organiziranjem skupnih sestankov, v usklajevanju programov dela in akcij in z drugimi oblikami medsebojnega sodelovanja.

Občani in delovni ljudje se združujejo tudi v drugih družbenih organizacijah, združenjih in društvih, glede na svoje interese in potrebe, delujejo po svojih Statutih in programih socialistične zveze in se prek nje vključujejo v družbenopolitično življenje v občini.

Občani in delovni ljudje v občini sporazumno zagotavljajo materialno osnovo za delo družbenopolitičnih organizacij v občini.

IV. LJUDSKA OBRAMBA, VARNOST IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

94. člen

Občina v skladu z Ustavo in zakoni ter temelji enotnega sistema ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite v SFRJ in SRS ureja in organizira splošno ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito, organizira in vodi teritorialno obrambo, milico in narodno zaščito, civilno zaščito, službo opazovanja, javljanja, obveščanja in alarmiranja, ukrepe za zaščito in zavarovanje ter druge obrambne priprave, ob napadu na državo pa organizira in vodi splošni ljudski odpor.

V skladu s prejšnjim odstavkom določa občina svoj obrambni načrt.

95. člen

Delovni ljudje in občani v občini oblikujejo in uresničujejo politiko ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite kot svojo pravico in dolžnost v skladu z zakoni v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, v samoupravnih interesnih skupnostih ter drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, v enotah in zavodih oboroženih sil, v civilni zaščiti in narodni zaščiti, po delegacijah in delegatih pa v zborih občinske skupščine.

96. člen

Pravice in dolžnosti občine na področju ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite izvršujejo v mejah svoje pristojnosti, določene z zakonom in tem Statutom:

- občinska skupščina,
- svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito,
- izvršni svet in občinski upravni organi,
- občinski štab za teritorialno obrambo,
- občinski štab za civilno zaščito,
- med vojno pa tudi predsedstvo občinske skupščine.

97. člen

Občinska skupščina obravnava in ureja vprašanja, ki so splošnega pomena za razvoj in krepitev ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite ter usmerja obrambne priprave in spremlja izvrševanje družbenega dogovora o družbeni samozaščiti v občini. V ta namen občinska skupščina določa načela za organizacijo splošnega ljudskega odpora in delovanje družbene samozaščite v občini, sprejema odloke in druge akte ter daje splošne smernice glede obrambnih priprav in uresničevanja družbene samozaščite svetu za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito, izvršnemu svetu, upravnim organom, organizacijam združenega dela, krajevnim in samoupravnim interesnim skupnostim ter drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim.

98. člen

Med vojno, kadar se občinska skupščina ne more sestati, odloča o vseh vprašanjih iz njene pristojnosti predsedstvo občinske skupščine, ki organizira in vodi splošni ljudski odpor na območju občine v skladu z obrambnim načrtom ter stvarnimi vojnimi razmerami oziroma potrebami in v skladu z odločitvami širših družbenopolitičnih skupnosti.

Naloge, sestavo in pristojnosti predsedstva občinske skupščine določa v skladu z zakonom in tem Statutom občinska skupščina z odlokom.

99. člen

Svet občinske skupščine za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito vodi, usmerja in usklajuje priprave za ljudsko obrambo in delovanje v vojnih razmerah, skrbi za uresničevanje načel splošnega ljudskega odpora, predvsem pa, da se vsi organi, organizacije in skupnosti pripravljajo na splošni ljudski odpor in zagotavljajo, kar je potrebno za življenje in delo v vojnih razmerah.

Svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito skrbi za uresničevanje in izvajanje nalog, ki jih ima v okviru svojih

pravic in dolžnosti na področju družbene samozaščite, varnosti in notranjih zadev.

Sestavo, naloge in pristojnosti sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito določi v skladu z zakonom in tem Statutom občinska skupščina z odlokom.

100. člen

Za izvajanje oboroženega boja in drugih oblik odpora proti sovražniku se organizirajo po enotnih načelih in v skladu z obrambnim načrtom enote in zavodi teritorialne obrambe v občini in krajevnih skupnostih, lahko pa tudi v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, ki zagotavljajo stalen nadzor območja in zaščito objektov ter stalno borbena pripravljenost in aktivnost.

Za vodenje in poveljevanje enotam in zavodom teritorialne obrambe ter za usmerjanje in usklajevanje aktivnosti štabov za teritorialno obrambo krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela je pristojen občinski štab za teritorialno obrambo, ki ga ustanovi občinska skupščina z odlokom.

Občinski štab za teritorialno obrambo opravlja naloge, ki so določene z zakonom in drugimi predpisi in naloge, ki mu jih naloži nadrejeni štab za teritorialno obrambo oziroma svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito.

101. člen

Za zaščito in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin ob vojnih akcijah, ob naravnih in drugih hudih nesrečah ter v drugih izrednih razmerah se ustanovijo enote in štabi civilne zaščite kot del ljudske obrambe in družbene samozaščite ter najširša oblika priprav in udeležbe delovnih ljudi in občanov za zaščito in reševanje.

Osnove za organizacijo in delovanje civilne zaščite ter izvajanje zaščitnih in reševalnih ukrepov v občini določi občinska skupščina.

Občinski štab za civilno zaščito imenuje izvršni svet. Občinski štab izvršuje svoje naloge v skladu s pristojnostmi, določenimi z zakonom in je za svoje delo odgovoren svetu za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito.

102. člen

Za odkrivanje nevarnosti pred vsemi vrstami vojnih akcij ter nevarnosti naravnih in drugih hudih nesreč in za alarmiranje se v občini ustanovi služba za opazovanje, javljanje, obveščanje in alarmiranje.

103. člen

V krajevnih skupnostih delovni ljudje in občani, organizirani v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, samoupravnih organizacijah in skupnostih, družbenopolitičnih in družbenih organizacijah in društvih uresničujejo politiko ljudske obrambe in družbene samozaščite in se neposredno organizirajo in usposablajo za preprečevanje in odkrivanje škodljivih in sovražnih dejanj, za oborožen boj in druge oblike odpora, za varstvo in reševanje ogroženega prebivalstva in materialnih dobrin ob vojnih akcijah, naravnih in drugih hudih nesrečah ter v drugih izrednih razmerah, za preskrbo oboroženih sil in prebivalstva ter za izvrševanje drugih nalog tako, kot so določene z zakonom ter Statutom in obrambnim načrtom krajevnih skupnosti oziroma občine.

Ob neposredni vojni nevarnosti in v vojni vodi splošni ljudski odpor v krajevni skupnosti svet krajevnih skupnosti, ki odloča tudi o vseh zadevah iz pristojnosti drugih organov krajevnih skupnosti v skladu z zakonom.

Organizacijo in naloge sveta krajevnih skupnosti, odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter drugih organov in organizacij v krajevni skupnosti na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite se določijo v skladu z zakonom v Statutu krajevnih skupnosti.

104. člen

Temeljne in druge organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ter druge samoupravne organizacije in skupnosti določajo načrt izvajanja obrambnih priprav v skladu s svojim razvojnim načrtom oziroma programom dela ter svojim obrambnim načrtom za delovanje ob neposredni vojni nevarnosti in v vojni.

V ta namen morajo svoje obrambne načrte in programe za delo v vojni uskladiti z obrambnim načrtom občine in so pri njegovem izvajanju dolžne sodelovati pri preskrbi oboroženih sil in prebivalstva ter pri zagotavljanju surovin, reprodukcijskega materiala, energije, rezervnih delov in drugega materiala. Organizacije in skupnosti, navedene v prvem odstavku, se vključujejo v obrambne pri-

prave krajevnih skupnosti, v kateri imajo svoj sedež, sodelujejo z njo in dajejo strokovno pomoč njenim organom pri izvrševanju nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite.

105. člen

Delovni ljudje in občani v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnosti uresničujejo naloge družbene samozaščite in organizirajo narodno zaščito za varovanje pogojev dela, družbene lastnine in objektov skupnega pomena, za varovanje reda in svojega premoženja ter za zagotavljanje mirnega in varnega življenja.

Naloge narodne zaščite opravljajo delovni ljudje in občani po posebnem programu, ki ga v skladu z varnostnim načrtom sprejme pristojni organ za družbeno samozaščito. V neposredni vojni nevarnosti in v vojni izvajajo enote narodne zaščite tudi določene naloge v okviru izvajanja splošnega ljudskega odpora.

106. člen

Občinska skupščina in njeni organi, organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter občani skrbijo, da se ustvarijo ugodni pogoji za varnost cestnega prometa v občini ter organizirajo in izvajajo prometno preventivno dejavnost.

Za uveljavljanje družbene samozaščite na področju preventive in vzgoje v cestnem prometu skrbi svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki ga v skladu z zakonom ustanovi občinska skupščina z odlokom.

107. člen

V samoupravni interesni skupnosti za varstvo pred požarom uresničujejo delovni ljudje in občani svoje in družbene potrebe po varstvu pred požarom in drugimi naravnimi nesrečami ter pospešujejo razvoj družbene samozaščite na tem področju.

108. člen

Za uresničevanje načrtov in programov na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite zagotavljajo delovni ljudje in občani sredstva na način, kot zagotavljajo uresničevanje drugih skupnih potreb oziroma kot zagotavljajo, uresničevanje splošnih družbenih potreb.

Za financiranje nalog iz pristojnosti občine se zagotavlja sredstva v občinskem proračunu, s samoupravnimi sporazumi pa se združujejo sredstva za zadovoljevanje potreb ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki so širšega pomena.

V. OBČINSKA SKUPŠČINA

1. Položaj in sestava

109. člen

Občinska skupščina je organ družbenega samoupravljanja in najvišji organ oblasti v okviru pravic in dolžnosti občine.

110. člen

- Občinska skupščina:
- sprejema Statut in odloča o spremembah in dopolnitvah Statuta,
  - določa politiko in odloča o temeljnih vprašanjih, ki so pomembna za politično, gospodarsko, socialno in kulturno življenje in družbeni razvoj občine,
  - sprejema družbeni načrt, proračun in predpise in druge splošne akte,
  - obravnava vprašanja skupnega pomena za organizacijo združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter usklajuje njihova razmerja in interese,
  - daje pobudo za sklepanje družbenih dogovorov in pri tem sodeluje,
  - obravnava vprašanja s področja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite,
  - obravnava stanje in splošne probleme ustavnosti, zakonitosti in pravosodja ter organizira in opravlja družbeno nadzorstvo,
  - ustanavlja upravne organe in določa njihovo temeljno organizacijo, njihove pravice in dolžnosti in pooblastila ter način imenovanja in razreševanja predstojnikov občinskih upravnih organov,
  - ustanavlja druge organe občinske skupščine,
  - skrbi za izvajanje začrtane politike, predpisov in drugih splošnih aktov,
  - določa politiko izvrševanja predpisov in drugih splošnih aktov ter obveznosti organov in organizacij v zvezi z njihovim izvrševanjem,

- izvršuje politično kontrolo nad delom izvršnega sveta in upravnih organov ter skupščini odgovornih nosilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij in jim daje smernice za delo,
- opravlja druge zadeve, ki so ji dane s tem Statutom in drugimi predpisi.

111. člen

Občinsko skupščino sestavljajo:

- zbor združenega dela kot zbor delegatov delovnih ljudi v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in delovnih skupnostih;
- zbor krajevnih skupnosti kot zbor delegatov delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih;
- družbenopolitični zbor kot zbor delegatov delovnih ljudi in občanov organiziranih v družbenopolitične organizacije.

112. člen

Pri obravnavanju in odločanju o vprašanih iz pristojnosti občinske skupščine, ki se nanaša na področje vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva, odloča skupščina samoupravne interesne skupnosti ustreznega področja enakopravno s pristojnim zborom.

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti na drugih področjih, za katera tako določi ustavni zakon, odločajo enakopravno s pristojnim zborom o temeljnih vprašanih s področij, za katera so ustanovljena.

113. člen

Zbor združenega dela šteje 43 delegatov in sicer:

- 39 delegatov s področja gospodarstva, od tega:
  - 32 delegatov iz področja industrije, družbenega kmetijstva in družbene obrti;
  - 6 delegatov iz področja zasebnega kmetijstva in
  - 1 delegat iz področja zasebne obrti;
- 2 delegata s prosvetno kulturnega področja;
- 1 delegat s socialno zdravstvenega področja;
- 1 delegat iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev in drugih skupnosti, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela.

V zboru krajevnih skupnosti ima vsaka krajevna skupnost eno delegatsko mesto, ne glede na število prebivalcev, krajevni skupnosti z več kot 1000 občanov pa pripada še eno delegatsko mesto na vsakih nadaljnjih začetih 1000 občanov.

Družbenopolitični zbor ima 25 delegatov delovnih ljudi in občanov, ki so organizirani v družbenopolitične organizacije.

114. člen

Zadeve iz pristojnosti skupščine opravlja zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor enakopravno; zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti enakopravno in zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor na skupni seji.

Določene zadeve opravlja zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti samostojno.

Družbenopolitični zbor sodeluje v postopku sprejemanja odlokov in drugih splošnih aktov skupščine z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti tudi tako, da sprejema stališča v zadevah, določenih s tem Statutom ali s poslovníkom občinske skupščine. O zadevah iz pristojnosti skupščine, o katerih enakopravno odločajo skupščine samoupravnih interesnih skupnosti za območje občine, odločajo pristojni zbori enakopravno s skupščino ustreznih interesnih skupnosti.

115. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor enakopravno:

- sprejemajo Statut občine in poslovnik občinske skupščine;
- določajo stališča glede spremembe mej oziroma območja občine ter glede združitve z drugo občino ali razdelitve občine;
- sklepajo o grbu in zastavi občine;
- sklepajo o podelitvi občinskih priznanj, domicila in o imenovanju za častnega občana;
- sklepajo o načelni politiki medobčinskega sodelovanja, o pobratenjih in o navezovanju trajnih prijateljskih vezi z drugimi občinami in mesti;
- sprejemajo odloke in druge splošne akte, ki se nanašajo na temeljne cilje in osnovna razmerja družbenoekonomskega in

prostorskega razvoja občine, občinski proračun, odloke o zagotavljanju sredstev iz proračuna za daljše kot enoletno obdobje, razpis občinskega posojila ter uvedbo občinskega samoprispevka za celotno območje občine ali del občine, razpis občinskega referenduma, kadrovske politiko, politiko zaposlovanja in socialno varnost, obravnavajo poročilo o delu temeljnega sodišča, organizacijo in delo drugih občinskih ali medobčinskih organov in njihovih služb ter upravnih organov občinske skupščine, sistem in organizacijo ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite v občini;

- potrjujejo samoupravne sporazume o ustanovitvi in Statute samoupravnih interesnih skupnosti;
- volijo in razrešujejo:
  - predsednika in podpredsednika občinske skupščine;
  - predsednika in člane izvršnega sveta;
  - predsednike in člane stalnih komisij in drugih stalnih ali občasnih delovnih teles občinske skupščine;
  - predsednika in sodnike temeljnega sodišča, sodišča združenega dela, občinske sodnike za prekrške ter druge občinske funkcionarje, če to določa zakon, odlok ali drug akt občinske skupščine;
- imenujejo in razrešujejo občinskega javnega pravobranilca, družbenega pravobranilca samoupravljanja, sekretarja občinske skupščine, predstojnike občinskih upravnih organov ter komandirja postaje milice in drugih služb, če je to predpisano z zakonom ali odlokom občinske skupščine;
- določajo delegate za zbor občin skupščine SR Slovenije, skupščino skupnosti slovenskih občin in skupščino stalne konference mest Jugoslavije ali za to pooblastijo drug organ.

116. člen

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti enakopravno sprejemata odloke in druge akte, ki se nanašajo na:

- uresničevanje z družbenimi plani in programi razvoja začrtane politike in usmerjanja delitve dohodka;
- načelna vprašanja v zvezi z določanjem in kontrolo cen proizvodov in storitev;
- davke, prispevke in takse;
- soglasja in potrditve samoupravnih in drugih aktov samoupravnih organizacij;
- odločitve o začasnih ureditvi vprašanj, od katerih je bistveno odvisno delo samoupravne interesne skupnosti, če le-ta o takih vprašanih sama ne odloči;
- soglasje k odločitvam, ki so bistvenega pomena za uresničevanje pravic in obveznosti delovnih ljudi, združenih v samoupravne interesne skupnosti in so določene z zakonom oziroma odlokom občinske skupščine;
- začasne ukrepe zoper organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije ter pričetek postopka redne likvidacije temeljne organizacije združenega dela;
- politiko razvoja na vseh področjih družbenih dejavnosti in na področju dejavnosti posebnega družbenega pomena v gospodarstvu;
- ustanavljanje organizacij združenega dela ter drugih organizacij, kadar je ustanovitelj občinska skupščina;
- zadeve, ki so v pristojnosti občinske skupščine s področja industrije, gradbeništva, kmetijstva, obrti in opravljanja osebnega dela kot samostojnega poklica;
- uresničevanje s prostorskimi in urbanističnimi programi in načrti začrtanega razvoja, sprejemanje zazidalnih načrtov;
- področje stanovanjske politike in stanovanjskega gospodarstva;
- vprašanja blagovnega prometa, turizma in gostinstva;
- področje komunalnega gospodarstva;
- urejanje prometa v občini;
- varstvo narave in človekovega okolja, urejanje in uporaba stavbnih zemljišč, urejanje in izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi, projektiranje, investiranje in graditev objektov;
- družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov ter družbene lastnine;
- splošna vprašanja informiranja v občini in na splošne pogoje obveščanja;
- druge zadeve skupnega pomena za delovne ljudi v združenem delu in v krajevnih skupnostih.

117. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor na skupni seji odločajo o zadevah, ki so določene z zveznimi ali republiški zakoni.

118. člen

Vsak zbor je na svojem delovnem področju pri odločanju samostojen.

Vsak zbor se samostojno konstituira in organizira ter v ta namen samostojno:

- odloča o verifikaciji pooblastil delegatov na seji zborna;
- odloča o mandatno-imunitetnih vprašanih delegatov v zboru;
- voli izmed delegatov v zboru predsednika in podpredsednika zborna in ju razrešuje;
- imenuje in razrešuje sekretarja zborna;
- ustanavlja svoje odbore, komisije in druga delovna telesa, ki jim določa področje dela in odloča o njihovi sestavi;
- sprejema program svojega dela;
- odloča o tem, ali bo imel lasten poslovnik in ga sprejema.

119. člen

Družbenopolitični zbor sprejema stališča v zadevah, ki se nanašajo na uresničevanje ustavnosti in zakonitosti in varstvo svoboščin in pravic človeka in občana in sicer na:

- družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov ter družbene lastnine;
- medsebojna razmerja v združenem delu;
- samostojno osebno delo s sredstvi, ki so lastnina občanov;
- odvetniško in drugo pravno pomoč;
- združevanje občanov, javne shode in prireditve ter pravni položaj verskih skupnosti;
- druge zadeve, ki se nanašajo na uresničevanje ustavnosti in zakonitosti ter varstvo svoboščin človeka in občana;
- v zadevah, ki se nanašajo na splošna vprašanja informiranja v občini in na splošne pogoje javnega obveščanja.

120. člen

Zbor združenega dela samostojno sprejema odloke in druge akte, ki se nanašajo na:

- organiziranje organizacij združenega dela;
- razpolaganje, uporabo in upravljanje z družbenimi sredstvi, druge družbenoekonomske odnose v združenem delu in samoupravljanje v organizacijah združenega dela;
- stanje in razvoj posameznih gospodarskih področij;
- področje bančništva, službe družbenega knjigovodstva, zavarovalstva in obvezno zavarovanje oseb in premoženja v občini.

Zbor tudi:

- daje soglasje k statusnim spremembam za tiste organizacije, ki opravljajo zadeve posebnega družbenega interesa ali za dajanje soglasja pooblasti drug organ;
- obravnava medsebojna razmerja v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravne družbenoekonomske odnose in delitev dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela ter druga vprašanja, ki imajo splošen pomen za družbeni in gospodarski razvoj občine;
- obravnava predloge in stališča zborov delovnih ljudi v organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter jih obvešča o svojih stališčih, ukrepih in sklepih;
- spodbuja samoupravno sporazumevanje in sodeluje pri družbenem dogovarjanju na posameznih gospodarskih in družbenih področjih;
- opravlja druge zadeve s področja samoupravnih pravic in svoboščin delovnih ljudi ter njihovih dolžnosti, če to ni v pristojnosti drugega zborna ali organa;
- sprejme odlok, katere delegacije se združujejo v konferenco delegacij zaradi pošiljanja delegatov v zbor združenega dela skupščine in določa skladno z zakonom sam ali skupaj z zbori združenega dela drugih občinskih skupščin delegata za zasedanje zborna združenega dela skupščine SR Slovenije tudi če ta ni član skupine delegatov;
- določa listo za izvolitev članov disciplinske komisije, ki so izven temeljne organizacije združenega dela.

121. člen

Odločitev o izločitvi dela dohodka za skupne in splošne družbene potrebe ter o obsegu in namenu sredstev za te potrebe, ne more biti sprejeta, če je ne sprejme zbor združenega dela.

122. člen

Zbor krajevnih skupnosti samostojno sprejema odloke in druge splošne akte, ki se nanašajo na:

- temeljna načela za organizacijo samoupravljanja v krajevni skupnosti;
- življenje in delo delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti;
- vprašanja, ki so skupnega pomena za krajevne skupnosti v občini;
- vprašanja poimenovanja cest, ulic, trgov, poti in parkov na območju občine oziroma pooblastila drugega organa, da o tem odloči;
- vprašanja upravljanja in vzdrževanja občinskih cest in ulic, urejanja prometa na njih;
- vprašanja upravljanja in razpolaganja z družbeno lastnino v upravljanju občine, kolikor le-to ni prenešeno na drug organ občinske skupščine;
- spreminja območja katastrskih občin;
- določanje pooblaščenih oseb za sklepanje zakonskih zvez;
- odločanje o načinu in mestih za izkoriščanje peska in gramoza ter glede odlaganja smeti;
- vprašanja varnosti cestnega prometa.

Zbor:

- v imenu občine sodeluje pri družbenem dogovarjanju za področje krajevnih skupnosti in spodbuja oziroma sproži postopek za samoupravno sporazumevanje krajevnih skupnosti;
- obravnava in usklajuje programe razvoja krajevnih skupnosti v občini ter možnost njihovega financiranja ter proučuje, usmerja in spodbuja delo krajevnih skupnosti;
- odloča o kriterijih za delitev sredstev, ki so za dejavnost krajevnih skupnosti zagotovljena v proračunu občinske skupščine, daje drugim zborom in skupščinam samoupravnih interesnih skupnosti mnenja in stališča glede problematike krajevnih skupnosti in glede vprašanj, ki jih vsebujejo programi razvoja krajevnih skupnosti v občini;
- obravnava neposredno samoupravljanje v krajevnih skupnostih in daje priporočila za razvoj in uspešnejše delovanje posameznih oblik samoupravljanja;
- obravnava pripombe in predloge zborov delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti, do njih v okviru svoje pristojnosti zavzema stališča in jih obvešča o svojih ukrepih in sklepih;
- zadrži izvršitev splošnega akta najvišjega organa samoupravljanja v krajevni skupnosti do sklepa ustavnega sodišča, če misli, da je akt v nasprotju z Ustavo, tem Statutom ali zakonom in uvede postopek za presojo njegove ustavnosti oziroma zakonitosti.

123. člen

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti za območje občine na področjih vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva enakopravno z zbori občinske skupščine določajo politiko ter sprejemajo razvojne programe za področja samoupravnih interesnih skupnosti.

Skupščina samoupravne interesne skupnosti za območje občine na področjih vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva enakopravno z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti sprejema odloke in druge akte, ki se nanašajo na druga vprašanja s teh področij, ki se na podlagi Ustave in zakona urejajo s predpisi občinske skupščine.

Skupščine drugih samoupravnih interesnih skupnosti odločajo enakopravno z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti o temeljnih vprašanjih z njihovega področja, če je to določeno z ustavnim zakonom.

124. člen

Vsak zbor zaseda in odloča praviloma ločeno na svoji seji.

Zbori, ki enakopravno sodelujejo pri sprejemanju odloka ali drugega akta lahko sklenejo, da bodo odlok oziroma akt obravnavali ali pa tudi sprejeli na skupnem zasedanju; v takem primeru glasujejo delegati vsakega zborna posebej.

Prisednik občinske skupščine lahko v sporazumu s predsedniki zborov skliče seje zborov, na kateri zbori skupaj obravnavajo vprašanja, ki so skupnega pomena za zborna.

125. člen

Zbori skupščine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti lahko tudi razpravljajo o vprašanjih, ki ne spadajo v njihovo pristojnost in zavzemajo o njih stališča, ali predlagajo izdajo odlokov, drugih splošnih aktov in drugih ukrepov.

Pristojni zbor mora o stališčih in predlogih razpravljati in predlagatelje obvestiti o svojih stališčih.

126. člen

Zbor skupščine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti lahko veljavno sklepajo, če je na seji navzoča večina njihovih članov.

Sklepe sprejemajo soglasno po opravljenem postopku usklajevanja stališč, ki ga določa poslovnik občinske skupščine. Če glede določenga sklepa ni mogoče doseči soglasja, je sklep sprejet, če zanj glasuje večina članov zbora oziroma skupščine samoupravne interesne skupnosti, kolikor ta Statut za posamezne primere ne določa drugače.

127. člen

Odlok ali drug splošen akt, ki ga enakopravno sprejemajo zbori skupščine oziroma pristojni zbori skupščine samoupravne interesne skupnosti, je sprejet, če je v zborih oziroma v pristojnem zboru in skupščini samoupravne interesne skupnosti sprejet v enakem besedilu.

Če se zbori oziroma pristojen zbor in skupščina samoupravne interesne skupnosti po dveh zaporednih obravnavah ne zedinijo glede besedila odloka ali drugega splošnega akta, sestavijo skupno komisijo, sestavljeno iz enakega števila članov zborov oziroma pristojnega zbora in skupščine samoupravne interesne skupnosti.

Če se skupna komisija ne sporazume ali če njen sporazum in predlog ni sprejet, se obravnava skupni predlog na skupni seji zborov oziroma pristojnega zbora skupščine samoupravne interesne skupnosti.

Če tudi na skupni seji ne pride do sporazuma, se predlog odloži, vzame iz dnevnega reda in se lahko ponovno da na dnevni red po preteku šestih mesecev, izjemoma pa po sklepu zborov oziroma pristojnega zbora in skupščine samoupravne interesne skupnosti pa lahko že prej.

128. člen

Če ostane usklajevalni postopek, ki ga določa prejšnji člen, brez uspeha, lahko izvršni svet predlaga izdajo začasnega ukrepa in izdela predlog takšnega ukrepa, če meni, da bi lahko zaradi tega, ker akt ni bil sprejet, nastala za družbeno skupnost občutna škoda.

Začasni ukrep se sprejme na skupni seji vseh zborov skupščine. Začasni ukrep je sprejet, če je na skupni seji prisotna večina delegatov vsakega zbora in za sprejem akta glasuje večina navzočih delegatov.

Akt o začasnih ukrepih velja, dokler ni sprejet dokončni akt, najdlje pa eno leto.

2. Pravice in dolžnosti delegatov v skupščini

129. člen

Pri zavzemanju stališč o vprašanjih, o katerih se odloča v skupščini, ravnajo delegati v skladu s smernicami svojih samoupravnih oziroma družbenopolitičnih organizacij, ki so jih delegirale, upoštevajoč interese drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, kakor tudi skupne in splošne družbene interese in potrebe, vendar pa so samostojni pri opredeljevanju in glasovanju.

Delegat je dolžan o delu skupščine in o svojem delu obveščati delegacije in temeljne samoupravne organizacije in skupnosti oziroma družbenopolitične organizacije, ki so ga delegirale ter jim je odgovoren za svoje delo.

130. člen

Vsak delegat ima pravico dajati zboru, katerega član je, predloge odlokov in drugih aktov ter sprožiti vprašanje z delovnega področja zbora in predlagati zboru, naj obravnava vprašanja, ki se nanašajo na delo izvršnega sveta, na izvrševanje odlokov ali na delo upravnih organov.

131. člen

Delegat v zboru ima pravico obrniti se na izvršni svet ali na posameznega predstojnika občinskega upravnega organa z vprašanji, ki se tičejo njegovega dela ali v zadevah iz njegove pristojnosti, kot tudi zahtevati pojasnilo predstojnika upravnega organa, ki mora dati delegatu zahtevano pojasnilo.

132. člen

Da bi lahko izvrševal svoje dolžnosti, ima delegat pravico zahtevati od državnih organov, družbenopolitičnih organizacij ter od organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti z območja občine podatke, ki so mu potrebni za njegovo delo v skupščini.

133. člen

Delegat v občinski skupščini uživa imuniteto kot določa Ustava.

3. Predsednik skupščine in predsedniki zborov

134. člen

Občinska skupščina ima predsednika in enega ali več podpredsednikov, ki jih za štiri leta izvolijo zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor izmed delegatov. Kandidate za predsednika in podpredsednika občinske skupščine predlaga po opravljenem kandidacijskem postopku občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Zbori občinske skupščine volijo izmed delegatov predsednika zbora, na predlog najmanj pet delegatov zbora za dobo štirih let.

Funkcije, ki jih ta Statut in poslovnik občinske skupščine določata za predsednika zbora, opravlja v skupščini samoupravne interesne skupnosti, ki sodeluje v delu občinske skupščine, njen predsednik.

135. člen

Kandidati za predsednika, podpredsednika občinske skupščine in predsednike zborov so izvoljeni, če so na tajnih volitvah dobili večino glasov vseh tistih zborov, ki jih volijo.

136. člen

Z izvolitvijo delegata zbora združenega dela ali zbora krajevnih skupnosti za predsednika, podpredsednika skupščine ali predsednika zbora dobi delegacija pravico, da lahko pošlje na zasedanje zbora občinske skupščine drugega delegata; delegat, ki je izvoljen za eno od naštetih funkcij, nima pravice glasovanja.

137. člen

Predsednik občinske skupščine predstavlja občino. Predsednik organizira delo v skupščini, sklicuje, vodi skupne seje zborov in predlaga dnevni red zanje ter podpisuje odloke in druge akte skupščine. Predsednik občinske skupščine lahko sklicuje seje posameznih njenih organov, če tega ne store njihovi predsedniki.

Če je predsednik občinske skupščine zadržan, ga nadomešča podpredsednik.

138. člen

Izvolitev, položaj in delo predsednika, podpredsednika občinske skupščine in predsednika zbora in drugih delegatov, ki opravljajo v občinski skupščini določene funkcije, natančno določa poslovnik občinske skupščine.

4. Predsedstvo občinske skupščine v vojni

139. člen

Med vojno predsedstvo občinske skupščine odloča o vseh vprašanjih iz pristojnosti skupščine, če se ta ne more sestati.

Kadar se predsedstvo občinske skupščine zaradi vojnih razmer ne more sestati, lahko predsednik predsedstva občinske skupščine sprejema posamezne ukrepe, s katerimi zagotavlja izvajanje obrambnih nalog občine in vodenje splošnega ljudskega odpora.

Predsedstvo občinske skupščine predloži sprejete splošne akte v potrditev občinski skupščini, takoj ko se ta lahko sestane. Organizacijo in delovanje predsedstva v vojni določa odlok.

5. Stalna in občasna telesa občinske skupščine in njenih zborov

140. člen

Za pripravo splošnih aktov, za proučevanje posameznih zadev ter za opravljanje drugih nalog, ima občinska skupščina naslednja stalna telesa:

- svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito;
- svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu;
- komisijo za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve;
- komisijo za vloge in pritožbe;
- komisijo za družbeno nadzorstvo;
- statutarno pravno komisijo;
- komisijo za samoupravne akte;
- komisijo za odlikovanja in priznanja;
- komisijo za zadeve borcev in invalidov NOB;
- komisijo za verska vprašanja.

141. člen

Z odlokom ali s sklepom lahko občinska skupščina ali njen zbor ustanovi še druga stalna ali občasna delovna telesa in določita njihovo delovno področje in sestavo.

Delovna telesa imajo praviloma pet do petnajst članov. Predsednika in člane imenuje občinska skupščina praviloma izmed članov delegacij in delegatov za zbere občinske skupščine.

142. člen

Sestavo, naloge in način dela teles iz prejšnjega člena določi občinska skupščina z odlokom.

143. člen

Za vsako sejo zbor občinske skupščine samostojno odloča o verifikaciji pooblastil delegatov za zasedanje zbora in o imunitetnih vprašanih delegatov.

Vsak zbor ima 3-člansko komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja.

6. Predsedstvo občinske skupščine

144. člen

Predsedstvo občinske skupščine sestavljajo:

- predsednik občinske skupščine;
- podpredsednika občinske skupščine;
- predsedniki zborov občinske skupščine;
- predsedniki skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, ki enakopravno sodelujejo z zbori občinske skupščine in sicer tedaj, ko predsedstvo razpravlja in odloča o zadevah, v katerih te skupščine enakopravno odločajo z zbori občinske skupščine.

Pri delu predsedstva stalno sodelujeta še predsednik izvršnega sveta ali član izvršnega sveta, ki ga pooblasti predsednik in sekretar občinske skupščine.

Po potrebi sodelujejo pri delu predsedstva predstavniki družbenopolitičnih organizacij in drugih organizacij ter organov.

145. člen

Predsedstvo občinske skupščine skrbi za koordinirano usklajevanje dela med zbori občinske skupščine.

S poslovníkom občinske skupščine se določijo pristojnosti, naloge in način dela predsedstva občinske skupščine.

7. Sekretar občinske skupščine

146. člen

Za opravljanje administrativno-tehničnih in strokovnih zadev ima občinska skupščina sekretarja. Sekretar skupščine je vodja strokovne skupščinske službe.

Sekretar skupščine s strokovno službo:

- pomaga predsedniku skupščine in predsednikom zborov pri pripravljanju in organiziranju sej, se udeležuje sej in skrbi za zapisnike sej;
- poskrbi za poročila, dokumentacijo in drugo gradivo za vprašanja, ki jih obravnavajo zbori in druga telesa občinske skupščine;
- skrbi za izvrševanje sklepov občinske skupščine;
- opravlja kot vodja strokovnih služb v skupščini zadeve, določene s tem Statutom, poslovníkom skupščine ali drugimi splošnimi akti občinske skupščine;
- opravlja druge zadeve, določene s poslovníkom ali drugim aktom občinske skupščine in zadeve, ki mu jih poveri predsednik občinske skupščine.

VI. IZVRŠNI SVET

147. člen

V občini se oblikuje izvršni svet kot izvršilni organ občinske skupščine.

Izvršni svet je odgovoren občinski skupščini v mejah njenih pravic in dolžnosti, za stanje na vseh področjih družbenega življenja, za uresničevanje politike ter za izvrševanje odlokov in drugih aktov občinske skupščine, kakor tudi za delo občinskih upravnih organov in organizacij.

Delo izvršnega sveta je javno.

148. člen

Izvršni svet sestavljajo predsednik in največ štirinajst članov.

Občinska skupščina voli predsednika izvršnega sveta, ki ga predlaga občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva po opravljenem kandidacijskem postopku, člane izvršnega sveta pa na predlog kandidata za predsednika izvršnega sveta in po poprejšnjem mnenju občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Pri sestavi predloga kandidatov za člane izvršnega sveta mora predsednik izvršnega sveta upoštevati, da so sorazmerno zastopana predvsem naslednja področja družbenega življenja:

- industrija;
- energetika in rudarstvo;
- trgovina, gostinstvo in obrt;
- kmetijstvo in gozdarstvo;
- področja samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti in
- občinski upravni organi.

Ob izvolitvi se izmed članov izvršnega sveta na predlog predsednika izvršnega sveta imenujejo predstojniki nekaterih temeljnih občinskih upravnih organov.

Mandatna doba predsednika in članov izvršnega sveta je štiri leta.

Za predsednika izvršnega sveta je lahko izvoljena ista oseba dvakrat zaporedoma. Člani izvršnega sveta so lahko ponovno izvoljeni praviloma še za eno mandatno dobo, na predlog kandidata za predsednika izvršnega sveta pa izjemoma še za tretjo mandatno dobo, če to zahtevajo posebno opravičljivi razlogi.

Člani izvršnega sveta je le izjemoma individualni poslovodni organ temeljne ali druge organizacije združenega dela. Član izvršnega sveta ne more biti hkrati član delegacije.

149. člen

Predsednik izvršnega sveta lahko predlaga občinski skupščini razrešitev posameznih članov sveta ter izvolitev novih.

Razrešitev ali odstop predsednika izvršnega sveta ali odstop večine članov izvršnega sveta ima za posledico odstop celotnega sveta.

Če izvršni svet odstopi ali če mu je izglasovana nezaupnica, ostane v svoji vlogi do izvolitve novega sveta.

150. člen

Izvršni svet občinske skupščine:

- skrbi za uresničevanje politike in izvrševanje odlokov in drugih aktov občinske skupščine;
- daje zborom občinske skupščine mnenja, stališča ali predloge za določanje politike in sprejemanje splošnih aktov in ukrepov;
- daje mnenje k predlogom aktov, ki jih ni sam predlagal;
- sprejema predpise za izvršitev splošnih aktov občinske skupščine, za katere je pooblaščen;
- daje načelna stališča in smernice za delo upravnih organov in opravlja oziroma razveljavlja predpise teh organov, ki so v nasprotju s splošnimi akti skupščine ter predpisi, ki jih je sam izdal;
- usmerja in usklajuje delo upravnih organov;
- predlaga zborom občinske skupščine izvolitev in imenovanje z zakonom oziroma s Statutom občine določenih funkcionarjev;
- ustanavlja delovna telesa, strokovne in druge službe za opravljanje svojih nalog;
- ustanavlja občinske enote civilne zaščite in imenuje občinski štab za civilno zaščito;
- usklajuje in usmerja delo upravnih organov in organizacij pri obrambnih pripravah v občini;
- opravlja druge s tem Statutom in poslovníkom občinske skupščine določene zadeve.

151. člen

Izvršni svet občinske skupščine opravlja v mejah pravic in dolžnosti naslednje zadeve s področja ljudske obrambe:

- usmerja in usklajuje delo občinskih upravnih organov in organizacij na področju ljudske obrambe, zagotavlja, da ti organi izvajajo politiko skupščine ter nadzorujejo delo teh organov in organizacij pri obrambnih pripravah;
- skrbi za mobilizacijo in uporabo vseh sil in virov za oborožene sile in izvajanje splošnega ljudskega odpora ter za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin ob vojnih akcijah, ob naravnih in drugih hudih nesrečah ter drugih izrednih razmerah;

- določa predlog obrambnega načrta občine in predlog dolgoročnega in srednjeročnega načrta razvoja ljudske obrambe ter predlaga finančna sredstva, ki so potrebna za izvrševanje obrambnega načrta ter vseh dejavnikov ljudske obrambe, za zagotovitev blagovnih rezerv in za financiranje določenih priprav v dejavnostih, ki so posebnega pomena za ljudsko obrambo;
- opravlja druge naloge v skladu z zakonom in drugimi predpisi in tem Statutom.

152. člen

Pri izvrševanju svojih nalog ima izvršni svet pravico zahtevati od organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter državnih organov, da mu dajo dopolnilne podatke in pojasnila o vprašanih z njihovega delovnega področja. Organizacije in organi so mu te podatke in pojasnila dolžni dati, če jih ni zbral že kateri drug organ ali organizacija.

153. člen

Izvršni svet dela in odloča o vprašanih iz svoje pristojnosti na sejah. Predsednik izvršnega sveta predstavlja svet, sklicuje seje sveta ter skrbi za izvajanje sklepov sveta.

Predsednik izvršnega sveta lahko odredi mobilizacijo ljudi in sredstev za sodelovanje pri zaščiti, reševanju in odpravljanju posledic vojnih akcij ter naravnih in drugih hudih nesreč.

154. člen

Izvršni svet je dolžan obveščati občinsko skupščino o svojem delu.

Izvršni svet je dolžan, da zborom občinske skupščine na njihovo zahtevo da poročilo o uresničevanju politike ter poročilo o izvrševanju odlokov in drugih aktov občinske skupščine.

155. člen

Če izvršni svet meni, da ne bo mogel zagotoviti uresničevanja določene politike, izvrševanje odloka ali drugega akta občinske skupščine, ki je predlagan za izdajo, ali da ne more prevzeti odgovornosti za opravljanje svoje funkcije, če ne bo sprejet odlok, ki je predlagan za izdajo, lahko postavi vprašanje zaupnice.

Vsak zbor občinske skupščine lahko na predlog najmanj desetih delegatov v zboru postavi vprašanje zaupnice izvršnemu svetu.

Vprašanje zaupnice izvršnemu svetu mora občinska skupščina obravnavati.

Če občinska skupščina izglasuje izvršnemu svetu nezaupnico, je ta dolžan odstopiti.

156. člen

Najmanj deset delegatov katerega koli zbora občinske skupščine lahko v svojem zboru sproži interpelacijo, naj se obravnavajo posamezna vprašanja v zvezi z delom izvršnega sveta.

157. člen

Vsak član izvršnega sveta ima pravico sprožiti obravnavanje posameznih vprašanj iz pristojnosti sveta, dati pobude za pripravo odlokov in drugih aktov, za predlaganje katerih je pristojen svet, in predpisov, ki jih izdaja sam ter predlagati svetu, naj določi načelna stališča in smernice za delo občinskih upravnih organov.

Član izvršnega sveta ima pravico in dolžnost, da v skladu s stališčem sveta predstavlja svet v občinski skupščini.

Člani izvršnega sveta uživajo enako imuniteto kot delegati v občinski skupščini.

O imuniteti člana izvršnega sveta odloča svet.

158. člen

Podrobnejša organizacija, naloge izvršnega sveta in njegova razmerja do občinske skupščine in njenih zborov, do organov samoupravnih interesnih skupnosti in do občinskih upravnih organov se določijo z odlokom občinske skupščine.

159. člen

Izvršni svet ima sekretarja. Sekretarja izvršnega sveta imenuje na predlog predsednika izvršnega sveta izvršni svet.

Sekretar izvršnega sveta:

- pomaga predsedniku in podpredsednikoma pri pripravljanju in organiziranju sej, se udeležuje sej in skrbi za zapisnike sej;
- poskrbi za poročila, dokumentacijo in drugo gradivo za vprašanja, ki jih obravnava izvršni svet;

- skrbi za izvrševanje sklepov izvršnega sveta;
- opravlja druge zadeve, določene s Statutom občine, poslovnikom izvršnega sveta ali drugim splošnim aktom občinske skupščine ali izvršnega sveta;
- opravlja vse druge strokovne zadeve za izvršni svet, ki mu jih poveri predsednik izvršnega sveta.

VII. UPRAVNI ORGANI

160. člen

Občinski upravni organi v okviru svojih pristojnosti in pooblastil:

- izvajajo določeno politiko in izvršujejo zakone, druge predpise in splošne akte občinske skupščine in izvršnega sveta ter skupščin širših družbenopolitičnih skupnosti;
- odločajo v upravnih stvareh, opravljajo upravno nadzorstvo in druge upravne zadeve, izdajajo izvršilne predpise in druge upravne akte;
- spremljajo stanje in razvoj na določenem področju, opozarjajo na pojave, ki jih ugotovijo pri izvajanju zakonov in drugih predpisov ter določene politike in dajejo pobude za reševanje vprašanj s teh področij;
- pripravljajo predpise in druge splošne akte in opravljajo druge strokovne zadeve v okviru svoje pristojnosti za potrebe občinske skupščine, posameznih zborov, izvršnega sveta in drugih organov in teles skupščine;
- občinski upravni organi in organizacije na področju ljudske obrambe v mejah svojih pristojnosti pripravljajo načrte organiziranja in delovanja na področju gospodarskih in družbenih dejavnosti ter usmerjajo in spremljajo obrambne priprave v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter opravljajo druge zadeve, ki so določene z zakonom in drugimi predpisi;
- upravni organ za ljudsko obrambo opravlja upravne in strokovne zadeve s področja ljudske obrambe, če niso posamezne zadeve v pristojnosti drugih upravnih organov;
- v skladu s tem izvaja strokovni nadzor nad delom upravnih organov, ki so pristojni za pripravo in tekoče dopolnjevanje občinskega obrambnega načrta, skrbi za medsebojno usklajenost obrambnih načrtov v občini na vseh stopnjah ter opravlja strokovni nadzor nad izvajanjem zveznih, republiških ter občinskih in drugih predpisov s področja ljudske obrambe;
- opravlja druge strokovne zadeve, ki spadajo v njihovo pristojnost.

161. člen

Upravni organi so samostojni v okviru svojih pooblastil in za svoje delo odgovarjajo izvršnemu svetu in občinski skupščini.

Upravni organi zagotavljajo s svojim delom v okviru svojih pristojnosti učinkovito uresničevanje pravic in interesov delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Upravni organi sodelujejo med seboj, z upravnimi organi drugih družbenopolitičnih skupnosti ter z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi o vprašanih, na katerih imajo te organizacije interes in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu.

162. člen

Upravni organi redno seznanjajo skupščino in izvršni svet o stanju na posameznih področjih, ju obveščajo o svojih ugotovitvah ter dajejo predloge za uspešnejše in učinkovitejše delovanje občinske uprave.

Na področjih iz pristojnosti samoupravnih interesnih skupnosti, delovnih organizacijah posebnega družbenega interesa in drugih skupnosti in organizacij, kjer te skupnosti in organizacije spremljajo dogajanja, sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju politike, predlagajo in izvajajo ustrezne ukrepe ter dajejo predloge iz svojega delovnega področja. Občinski upravni organi sodelujejo s temi skupnostmi in organizacijami, izmenjujejo stališča in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu, še posebej pa v zadevah, v katerih samoupravne interesne skupnosti soodločajo z občinsko skupščino.

163. člen

Upravne organe in službe ustanovi občinska skupščina na predlog izvršnega sveta z odlokom.

Odlok vsebuje tudi določbe o področju dela posameznih upravnih organov ter, kdo določa njihovo notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest.

164. člen

Z zakonom in odlokom občinske skupščine, ki temelji na zakonu, se lahko poveri organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim, družbenim organizacijam, društvom in drugim organizacijam, da na področju svoje dejavnosti urejajo s svojimi akti določene odnose širšega interesa, da odločajo v posamičnih zadevah o določenih pravicah in obveznostih in da izvršujejo druga javna pooblastila.

Z zakonom ali odlokom občinske skupščine, ki temelji na zakonu se lahko določi način izvrševanja javnih pooblastil, ki so poverjena posameznim organizacijam in skupnostim ter pravice skupščine in drugih organov družbenopolitične skupnosti glede dajanja smernic tem organizacijam in skupnostim in opravljanja nadzora v zvezi z izvrševanjem javnih pooblastil.

165. člen

Posamezne upravne organe vodijo predstojniki, ki jih imenuje na predlog predsednika izvršnega sveta občinska skupščina.

166. člen

Predstojnik upravnega organa organizira in vodi delo organa ter je za njegovo delo in za izvrševanje nalog in zadev iz njegove pristojnosti osebno odgovoren občinski skupščini; je neposredni starišina delavcev tega organa ter izvršuje druge pravice in dolžnosti, določene z zakoni in drugimi predpisi.

Predstojniki upravnih organov morajo poročati zboru občinske skupščine in izvršnemu svetu o stanju na ustreznem upravnem področju in o delu upravnega organa, ki ga vodijo.

Na zahtevo občinske skupščine, njenega zbora ali izvršnega sveta morajo dajati obvestila in pojasnila o vprašanih s področja organa, ki ga vodijo. Na vprašanja delegatov v zborih občinske skupščine so dolžni dati odgovor.

167. člen

Delo upravnih organov je javno, kolikor ni z zakonom ali aktom občinske skupščine, izdanim na podlagi zakona, določeno, da je treba posamezne podatke varovati kot tajnost oziroma, da se ne smejo objaviti.

168. člen

Nadzorstvo, ali se organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti, državni organi ter občani ravna po zakonih in drugih predpisih, kakor tudi po družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih, opravljajo inšpekcijski organi, ki so organizirani v Medobčinskem inšpektoratu občin Brežice, Krško in Sevnica za območje Posavja.

169. člen

V občini Krško se oblikujejo družbeni sveti, v katerih se uresničuje stalno delovanje skupščine, njenega izvršnega sveta in upravnih organov ter drugih organov družbenopolitične skupnosti z družbenopolitičnimi organizacijami in drugimi, družbenimi dejavniki pri uresničevanju demokratične izmenjave mnenj in družbene koordinacije ter pri usklajevanju stališč ter organov in organizacij pri pripravi zakonov in drugih aktov, pri vprašanih v zvezi z določanjem in izvajanjem politike in pri uresničevanju širšega družbenega nadzorstva nad delom organov državne uprave.

170. člen

Družbeni sveti se ustanovijo tudi v posameznih upravnih organih oziroma za posamezna upravna področja zaradi obravnavanja vprašanj, ki se nanašajo na stanje in dejavnost na določenem področju, izvajanje politike in izvrševanje zakonov, predpisov in drugih splošnih aktov, pa tudi na spremljanje dela teh organov in opravljanje družbenega nadzorstva nad njihovim delom.

Na družbene svete iz prvega odstavka ni mogoče prenašati pravic, pooblastil in odgovornosti upravnih organov.

Pri uresničevanju svojih nalog se družbeni sveti opirajo na ustvarjalne, strokovne in znanstvene zmogljivosti družbe in uporabljajo znanstvena dognanja.

Organi državne uprave in drugi organi, ki pri svojih odločitvah ne sprejmejo predlogov in mnenj družbenega sveta, morajo o tem obvestiti družbeni svet in svoje stališče obrazložiti.

VIII. AKTI OBČINSKE SKUPŠČINE IN NJENIH ORGANOV

171. člen

Občinska skupščina in njeni organi sprejemajo predpise in druge akte v okviru svojih pravic in dolžnosti.

172. člen

Občinska skupščina izdaja odloke, sklepe, deklaracije, resolucije, smernice, priporočila, odločbe in navodila.

Izvršni svet občinske skupščine izdaja odredbe, sklepe, smernice in navodila.

Upravni organi izdajajo odločbe, sklepe, navodila in odredbe.

173. člen

Sprejem predpisa ali splošnega akta lahko predlaga vsak delegat v svojem zboru, izvršni svet občinske skupščine, skupščina ali izvršni odbor samoupravne interesne skupnosti, ki sodeluje v delu skupščine in komisija občinske skupščine oziroma zbora.

Zahtevo za izdajo akta lahko dajo tudi družbenopolitične organizacije, samoupravne organizacije in skupnosti, društva in občani.

174. člen

Predpise in druge akte, ki jih izda občinska skupščina, strokovno pripravi in odgovorno sestavi osnutek upravni organ, v katerega področje zadeva spada. Osnutek lahko sestavi tudi skupina delegatov ali posamezni delegat, delovno telo skupščine ali kakšen drug organ ali strokovna organizacija. Vsakemu osnutku in predlogu mora biti priložena obrazložitev.

Upravni organ predloži osnutek predpisa oziroma drugega akta v obravnavo izvršnemu svetu ali drugemu pristojnemu organu.

Osnutek obravnava izvršni svet ali drug pristojni organ na svoji seji in s sklepom odloči, da se osnutek kot predlog izvršnega sveta ali drugega organa predloži občinski skupščini.

Če gre za predpise in druge akte, ki urejajo zadeve, za katere je po tem Statutu določeno, da je pred izdajo potrebno mnenje in sodelovanje delovnih ljudi, članov delovnih skupnosti ali organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva, se mora to mnenje dobiti pred predložitvijo predloga občinski skupščini.

O predlogu razpravlja občinska skupščina na prvi seji in odloči o sprejetju predloga.

175. člen

Občinska skupščina ima svoj poslovnik, s katerim ureja delo, faze postopka za sprejemanje odlokov, splošnih aktov in drugih odločitev glede na doseženo stopnjo soglasja, način usklajevanja stališč in preverjanje stopnje soglasja.

176. člen

Pristojni zbor lahko sklene, da se predlog odloka ali drugega akta da v javno razpravo ali pa, da se k obravnavanju predloga odloka ali drugega akta povabijo predstavniki samoupravnih organizacij in skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in društev.

Odlok ali drug splošen akt, za katerega to določi poslovnik, se sprejema po dvofaznem postopku, drug odlok in splošen akt pa se sprejme po enofaznem postopku.

177. člen

Vsi splošni akti občinske skupščine se objavijo v uradnem glasilu.

Vsi akti izvršnega sveta, ki so splošnega pomena, se objavijo v uradnem glasilu.

178. člen

Splošni akti občinske skupščine in izvršnega sveta začnejo veljati osmi dan po objavi v uradnem glasilu, če ni v samem predpisu določeno drugače.

Samo iz posebno utemeljenih razlogov se lahko določi, da začne predpis ali splošni akt veljati prej kot osmi dan po objavi ali istega dne, ko je bil objavljen.

IX. SREDSTVA OBČINE

179. člen

Občina uresničuje svoje naloge s sredstvi, ki ji pripadajo iz dela družbenega dohodka, s sredstvi, ki izvirajo iz obveznosti občanov, organizacij združenega dela, s sredstvi, ki jih dodeli širša družbenopolitična skupnost in z drugimi sredstvi.

Občina uresničuje svoje naloge tudi s sredstvi, ki jih s prostovoljnimi združevanjem zagotovijo organizacije združenega dela in občani.

Sredstva, ki jih prostovoljno zagotovijo organizacije združene dela in občani, se lahko uporabijo samo za namen, za katerega so bila dana.

180. člen

V okviru z zakonom in družbenimi dogovori določenega sistema virov in vrst davkov, taks in drugih davščin, delovni ljudje samostojno odločajo o obsegu in načinu financiranja splošnih družbenih potreb v občini.

Obseg, višina in namen dohodkov za splošne družbene potrebe v občini se določajo z družbenim dogovorom.

181. člen

Zaradi izenačevanja pogojev gospodarjenja in skladnega razvoja družbenih dejavnosti v občini usklajujejo delovni ljudje v občini in samoupravnih interesnih skupnostih obveznosti temeljnih organizacij združenega dela ter delovnih ljudi in občanov in v občini sestavljajo splošno bilanco sredstev, iz katere so razvidne te obveznosti do vseh oblik splošne in skupne porabe.

1. Proračun

182. člen

Vire dohodkov občine določa občinska skupščina s proračunom in z drugimi predpisi. Sredstva občine razporeja občinska skupščina za posamezne namene v proračunu.

Občinska skupščina razporedi sredstva za posamezne namene potem, ko je uskladila predvidene potrebe za posamezne dejavnosti s predvidenimi dohodki občine.

183. člen

Po opravljeni javni razpravi o osnutku proračuna pripravi izvršni svet predlog proračuna, ki ga predloži v sprejem občinski skupščini.

Če občinska skupščina ni upoštevala predlogov in pripomb javne razprave, obvesti o svojih stališčih posamezne predlagatelje. Stališča občinske skupščine morajo biti obrazložena.

184. člen

Organi in organizacije, ki jih ustanavlja in jim zagotavlja sredstva za delo občina iz proračuna, so dolžni občinski skupščini predložiti svoj program dela in potrebne utemeljitve po vrsti, vsebini in obsegu nalog in o pogojih dela.

2. Skladi

185. člen

Za financiranje posameznih družbenih potreb, obveznosti in nalog, ki terjajo trajno zagotavljanje finančnih sredstev in posebne organe upravljanja se v skladu z zakonom lahko ustanovijo skladi.

186. člen

Podrobnejše predpise o poslovanju skladov določa zakon in na njegovi podlagi izdelan odlok o ustanovitvi ter Statut in pravilnik sklada.

3. Sredstva samoupravnih interesnih skupnosti

187. člen

Za zadovoljevanje skupnih potreb v občini združujejo delavci in drugi delovni ljudje sredstva s samoupravnim sporazumevanjem. Vzporedno s samoupravnim sporazumevanjem o združevanju sredstev delovni ljudje in občani odločajo tudi o njihovi uporabi.

188. člen

Samoupravne interesne skupnosti razporejajo svoja sredstva, ki jih zbirajo na osnovi družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov ter predpisov za svojo dejavnost na podlagi programov dela in finančnih načrtov.

189. člen

Programi dela in finančni načrti ter zaključni računi samoupravnih interesnih skupnosti so javni.

4. Javna posojila

190. člen

Za financiranje skupnih in splošnih potreb lahko občinska skupščina razpiše javno posojilo. Razpiše se z odlokom, ki mora določati namen posojila, njegovo višino in druge podatke o posojilnih pogojih. Vpisniki javnega posojila so lahko delovni ljudje in občani, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ter druge organizacije in skupnosti.

X. NALOGE IN POVEZANOST SKUPŠČINE Z DRUŽBENIM DOGAJANJEM V OBČINI

1. Družbeno planiranje

a) Cilji

191. člen

Delavci in drugi delovni ljudje občine, organizirani v samoupravno združenem delu z družbenim planiranjem uresničujejo:

- skupno izvajanje družbenoekonomske politike na podlagi samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, s katerimi se zagotavlja uresničevanje občinskega razvoja z razvojem drugih skupnosti ter pospešuje in usklajuje razvoj posameznih dejavnosti;
  - ekonomsko in družbeno kontrolo nad celoto družbene reprodukcije ter nad pogoji, sredstvi in rezultati na vseh stopnjah in vseh oblikah združenega dela;
  - usklajevanje odnosov v razvoju gospodarstva in družbene dejavnosti ter materialnih pororcev v celotni družbeni reprodukciji in njenih posameznih delih, s tem da se obvlada stihijsko delovanje trga, neenakomernosti v razvoju, v delovnih pogojih in pridobivanju dohodka;
  - najugodnejše pogoje za razvoj proizvodnih sil in produktivnosti dela, za stalno izboljšanje materialnih in drugih življenjskih razmer ter za vsestranski razvoj osebnosti delovnega človeka kot svobodnega družbenega proizvajalca in ustvarjalca.
- Pri določanju ciljev in interesov, ki jih uresničujejo z družbenim planiranjem, se delavci opirajo na znanstveno spoznanje in na njih temelječo oceno razvojnih možnosti.

b) Temelji sistema družbenega planiranja v občini

192. člen

Skupni interesi in cilji gospodarskega in družbenega razvoja v občini, ki so vsebina družbenega planiranja v občini, so plod dogovorov organizacij združenega dela s samoupravnimi interesnimi skupnostmi, krajevnimi skupnostmi in z drugimi samoupravnimi organizacijami, kakor tudi skupaj z njimi ocenjenih možnosti in pogojev za razvoj.

193. člen

Dohodek je osnovna kategorija planiranja, ekonomskih analiz in ocen uresničevanja planov.

Planiranje dohodka obsega zlasti plan njegovega ustvarjanja in razporejanja za osebno, skupno in splošno porabo, za razširitev materialne osnove združenega dela in rezerve.

194. člen

Plani vseh nosilcev planiranja morajo biti usklajeni z dohodkom, ki so ga planirale temeljne organizacije združenega dela v materialni proizvodnji.

195. člen

Dolgoročni plan občine se sprejema za dobo najmanj desetih let. Z njim se določi splošno orientacijo za razvoj gospodarstva in družbe, dolgoročni cilji in smeri razvoja, spremembe v strukturi gospodarstva in družbenih dejavnosti in razvoj samoupravnih socialističnih reprodukcijskih odnosov.

Srednjeročni plan je temeljni plan ekonomskega in družbenega razvoja občine in se sprejema za obdobje petih let. Srednjeročni plan temelji na skupni oceni možnosti za uresničevanje dolgoročnih ciljev in smeri razvoja, ki jih določa dolgoročni plan, upoštevajoč dosežke iz preteklega obdobja.

196. člen

V skladu z načelom sočasnega in kontinuiranega planiranja morajo vsi nosilci družbenega planiranja v občini v obdobju, v katerem se uresničuje srednjeročni plan, nenehno, najmanj pa

enkrat na leto analizirati, kako se ta uresničuje, da bi v skladu s cilji in nalogami srednjeročnega plana določili konkretne naloge za prihodnje plansko leto ter sprejeli ustrezne smernice in ukrepe, s katerimi je treba nastopiti v prihodnjem letnem obdobju.

197. člen

Sestavni del družbenega plana je tudi vsakoletna bilanca sredstev, ki vsebujejo globalna razmerja delitve ustvarjenega dohodka za skupno in splošno porabo ter pomeni sredstvo za uskladitev vseh vrst porabe.

c) Priprava samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov

198. člen

Plan samoupravne organizacije oziroma samoupravne skupnosti se sprejme na podlagi enega ali več poprej sklenjenih samoupravnih sporazumov o temeljih plana samoupravne organizacije oziroma interesne skupnosti. Plan občine pa na podlagi enega ali več poprej sklenjenih dogovorov o temeljih plana občine.

199. člen

Samoupravni sporazum oziroma dogovor o temeljih plana je obvezen za tiste, ki so ga sklenili.

200. člen

Organi upravljanja organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in pristojni organi občine, morajo pravočasno organizirati in usmeriti pripravljane samoupravne sporazume in dogovorov o temeljih plana ter dajati nosilec družbenega planiranja ustrezne predloge za orientacijo in usklajevanje, ki temeljijo na znanstvenem in strokovnem raziskovanju pogojev in možnosti za razvoj.

201. člen

Strokovne službe in upravni organi občine so odgovorni za pravilnost in strokovno utemeljenost podatkov in realnost ocen in predlogov.

d) Sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljih planov samoupravnih organizacij in skupnosti

202. člen

Samoupravne sporazume o temeljih plana delovne organizacije, sestavljene organizacije, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije oziroma skupnosti sklepajo za temeljno organizacijo združenega dela delavski svet te organizacije oziroma organ upravljanja te organizacije oziroma skupnosti.

203. člen

Temeljne in druge organizacije združenega dela na področju družbenih dejavnosti in gospodarskih dejavnosti, za katere je v zakonu ali odloku občinske skupščine določeno, da opravljajo dejavnosti posebnega družbenega pomena, sklepajo samoupravne sporazume in sprejemajo plan pod pogoji in na način, s katerim se zagotavlja uresničevanje posebnega družbenega pomena.

204. člen

Organizacije združenega dela na področju infrastrukture, ki tvorijo tehnološko enotni sistem in so združene v skupnosti, sklepajo samoupravne sporazume o temeljih skupnega plana skupnosti in na tej osnovi sprejemajo skupen plan. Če pa niso združene v skupnost, morajo sklepati samoupravne sporazume oziroma družbene dogovore, s katerimi urejajo medsebojne obveznosti glede usklajevanja planov.

Organizacije združenega dela, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev, izvozom in uvozom ter proizvodnjo in druge organizacije združenega dela, s katerimi poslujejo in vzpostavljajo razmerja na načelih sodelovanja in samoupravnega združevanja ali na podlagi zakona obvezno združujejo delo in sredstva s proizvodnimi in drugimi organizacijami združenega dela, sklepajo samoupravne sporazume o temeljih skupnega plana in sprejemajo skupni plan, oziroma če niso obvezni sprejeti skupnega plana, sklenejo samoupravni sporazum, s katerim urejajo medsebojne obveznosti o usklajevanju svojih planov.

Enako velja za organizacije združenega dela, ki so medsebojno neposredno povezane v procesu trajnejše delovne kooperacije oziroma družbene reprodukcije.

Samoupravne sporazume o temeljih plana samoupravne interesne skupnosti sklepajo samoupravne organizacije in skupnosti, ki so ustanovile samoupravno interesno skupnost in vse organizacije združenega dela in delovna skupnost, ki združujejo delo in sredstva, da bi uresničevale skupne potrebe in interese.

Pri sklepanju samoupravnih sporazumov o temeljih plana sodelujejo tudi pristojni organi občine, če je z zakonom ali odlokom občinske skupščine določeno, da so posebnega družbenega interesa.

Samoupravni sporazumi o temeljih plana samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti, se sprejemajo na način, ki je določen v Statutu skupnosti.

e) Sklepanje dogovorov o temeljih planov družbenopolitičnih skupnosti

205. člen

Plan občine sprejme skupščina občine na podlagi poprej sklenjenih samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljih plana.

Za pripravo plana občine skrbi izvršni svet občinske skupščine, ki je odgovoren tudi za izdelavo delovnega programa za pripravo plana in pravočasno predložitev predloga v razpravo.

206. člen

Organi samoupravne organizacije oziroma skupnosti in občina izvajajo dogovarjanje o temeljih plana, izvršni svet občinske skupščine pa obvešča skupščino občine o poteku dogovarjanja.

Dogovor o temeljih (družbenega plana občine sklenejo organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti in pristojni organ skupščine občine.

f) Sprejemanje in uresničevanje planov občine

207. člen

Osnutek in predlog občine pripravlja izvršni svet na podlagi dogovora o temeljih plana občine in ga predloži občinski skupščini.

V osnutku oziroma predlogu plana občine morajo biti navedene obveznosti organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Izvršni svet občinske skupščine mora, ko predloži osnutek oziroma predlog družbenega plana občine, obvestiti občinsko skupščino o tistih skupnih interesih in ciljih plana, za katere do predložitve osnutka oziroma predloga z določenimi organizacijami združenega dela oziroma družbenopolitičnimi skupnostmi ni bilo mogoče doseči dogovora.

208. člen

Plan občine temelji na samoupravnih sporazumih o temeljih planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter njihovih planih in na dogovorih o temeljih družbenega plana občine kot tudi na skupno ocenjenih možnostih in pogojih za razvoj v občini.

209. člen

Izvršni svet mora skupščino obveščati v rokih, ki jih določa skupščina, o uresničevanju plana ter o tem, kaj je ukreniti v okviru svojih pravic in dolžnosti oziroma predlagati, da skupščina sama ukrepa.

210. člen

Organi upravljanja in drugi organi samoupravnih organizacij ter pristojni organi občine so v okviru svojih pravic in dolžnosti odgovorni za uresničevanje planov samoupravnih organizacij in skupnosti in planov občine.

Ti organi morajo redno spremljati, analizirati in ocenjevati uresničevanje planov ter izpolnjevanje obveznosti iz samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljih planov.

Če se z analizo vzrokov ugotovi, da plana ne bo mogoče uresničiti, predlaga izvršni svet skupščine občine spremembe in dopolnitve.

Organi občine morajo v okviru svojih pristojnosti in možnosti pravočasno z ekonomskimi, upravnimi in organizacijskimi ukrepi poskrbeti za pogoje za uresničevanje plana občine.

211. člen

Zainteresirane organizacije združenega dela in druge organizacije ter skupnosti lahko skupaj z organi občine ustanovijo skupna

koordinacijska telesa za usklajevanje svoje aktivnosti pri izpolnjevanju obveznosti in nalog, določenih v planih.

2. Družbeni sistem informiranja

212. člen

Z družbenim sistemom informiranja se zagotavlja usklajeno evidentiranje, zbiranje, obdelava in izkazovanje podatkov in dejstev, ki so pomembna za spremljanje, planiranje in usmerjanje družbenega razvoja ter dostopnost informacij o teh podatkih in dejstvih.

V občini se lahko ustanovi posebna samoupravna interesna skupnost za informiranje, ki skrbi za večji družbeni vpliv na sistem informiranja v občini, poglobljanje samoupravnih odnosov znotraj sistema in preko tega urejanje materialnih in drugih problemov na področju informiranja.

213. člen

Za obveščanje delegatov in delegacij v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah in drugih organizacijah in skupnostih ter za obveščanje vseh delovnih ljudi in občanov se ustanovi v občini informacijsko-dokumentacijski (INDOK) center.

INDOK center v občini opravlja predvsem naslednje temeljne naloge:

- zbira vse dokumentacijska in informacijska gradiva, ki so pomembna za samoupravno delegatsko odločanje na ravni občine,
- evidentira in ureja zbrana gradiva po enotnem klasifikacijskem sistemu, veljavnem za vse INDOK centre v delegatskem sistemu v republiki,
- obvešča delegate, delovne ljudi in občane o zbranih informacijah v centru prek obstoječih sredstev javnega obveščanja in preko lastnih komunikacijskih kanalov,
- usklajuje in povezuje dejavnost informativnih služb v organizacijah združenega dela in informativnih skupin v krajevnih skupnostih in se prek republiškega INDOK centra vključuje v enotno mrežo pretoka delegatskih informacij v republiki.

3. Gospodarska dejavnost

214. člen

Na področju gospodarstva občina usmerja razvoj gospodarskih dejavnosti in analizira poslovanje organizacij združenega dela ter jih spodbuja in podpira pri uvajanju sodobne organizacije dela, pri ukrepih za povečevanje proizvodnje in produktivnosti dela ter ekonomičnosti poslovanja.

Pri ustvarjanju možnosti za razvoj gospodarskih dejavnosti v skladu s politiko razvoja teh dejavnosti, določeno v družbenih planih, občina še posebej sodeluje z banko, gospodarsko zbornico in službo družbenega knjigovodstva.

215. člen

Če zahteva poseben družbeni interes, se lahko z odlokom občinske skupščine, ki temelji na zakonu, uredi način uresničevanja tega interesa v poslovanju organizacij združenega dela, ki opravljajo dejavnost, ki je nenadomestljiv pogoj za življenje in delo občanov ali za delo drugih organizacij združenega dela.

216. člen

- Na področju gospodarstva delovni ljudje in občani v občini:
- določajo temeljna izhodišča za skladen gospodarski razvoj občine,
  - sprejemajo okvirne programe in smernice za razvoj industrije, rudarstva, gradbeništva, bančništva, trgovine in preskrbe, prometa, obrti, gostinstva, turizma, kmetijstva in gozdarstva ter s tem ustvarjajo osnovo za smotrno načrtovanje razvoja teh panog v občini in organizacijah združenega dela;
  - spremljajo gospodarska gibanja na območju občine;
  - sprejemajo in izvajajo ukrepe s področja družbene kontrole cen;
  - nadzorujejo izvajanje predpisov in dogovorov o blagovnem prometu in opravljanju storitev;
  - sprejemajo predpise in dogovore o minimalnem poslovnem času gostinskih in drugih storitvenih dejavnosti.

217. člen

Občinska skupščina skupaj s kmetijsko zemljiško skupnostjo v okviru prostorskega plana skrbi za pospeševanje in razvoj kmetijske proizvodnje, zagotavlja smotrno izkoriščanje kmetijskih površin v družbeni in zasebni lasti, omogoča uvajanje sodobnih metod gospodarjenja in sprejema ustrezne ukrepe za razvoj kmetijskih gospodarstev.

218. člen

Za zadovoljevanje potreb občanov, organizacij združenega dela in drugih organizacij občine podpira razvoj sodobne obrtne proizvodnje in obrtnih storitev v obliki gospodarskih organizacij, kakor tudi za razvoj zasebne obrti.

Občina spodbuja in pospešuje razvoj trgovine in predvsem pospešuje razvoj maloprodajne trgovske mreže.

Občinska skupščina spremlja razvoj gostinstva in turizma na svojem območju ter daje pobude in pomoč za napredek teh dejavnosti.

4. Samostojno osebno delo s sredstvi, ki so zasebna lastnina občanov

219. člen

Delovni ljudje v občini, ki z osebnim delom samostojno opravljajo kmetijsko, obrtno, gostinsko ali turistično dejavnost in z zakonom določeno drugo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost, združeni v zadrugah, posebnih organizacijah združenega dela in drugih oblikah svojega samoupravnega združevanja, izražajo, usklajujejo in odločajo o svojih interesih, neposredno volijo svoje delegacije ter pošiljajo svoje delegate v občinsko skupščino in v druge organe samoupravljanja v občini.

220. člen

V lastnih oblikah samoupravnega združevanja se delovni ljudje samoupravno organizirajo, ustanavljajo svoje organe, urejajo neposredno in s samoupravnimi sporazumi svoja medsebojna razmerja pri delu in odločajo o združevanju svojega dela in svojih delovnih sredstev.

5. Gospodarjenje s prostorom in urbanizem

221. člen

Na področju urbanizma delovni ljudje in občani v občini skrbijo in ukrepajo za smotrno urbanistični razvoj svojega območja v skladu s gospodarskim in družbenim razvojem občine.

Zato:

- določajo politiko izrabe prostora;
- obravnavajo urbanistični program;
- obravnavajo urbanistične načrte;
- določajo zazidalne etape na podlagi urbanističnega načrta za območje občine, v skladu s programom razvoja komunalne stanovanjske graditve ter z drugimi programi družbeno-ekonomskega razvoja občine;
- spremljajo in opravljajo koordinacijo vseh dejavnikov na področju programiranja, planiranja in izdelave detajlnejše urbanistične dokumentacije, od pobude do realizacije;
- določajo za vse pomembnejše prostorske, urbanistične in arhitektonske rešitve razpis javnega natečaja;
- sprejemajo predpise s področja urbanističnega načrtovanja in graditve investicijskih objektov;
- skrbijo za načrtovanje in izvajanje zaščitnih ukrepov pred vojnimi akcijami;
- ustanavljajo urbanistično strokovno službo/za območje občine;
- potrjujejo njen Statut in nadzorujejo njeno delo;
- sprejemajo srednjeročne in dolgoročne programe za urejevanje rekreacijskih in zelenih površin, parkov in nasadov, v skladu z urbanistično politiko občine.

6. Varstvo in izboljšanje človekovega okolja

222. člen

- Delovni ljudje in občani v občini:
- spremljajo in obravnavajo stanje in razvoj naravnih in z delom pridobljenih vrednot človekovega okolja ter skrbijo za učinkovito ukrepanje na tem področju;

- uresničujejo svojo vlogo usklajevalca delovanja samoupravnih interesnih skupnosti, ustanovljenih na podlagi obstoječih zakonov, tudi pri razreševanju problemov varstva dobrin splošnega pomena in vrednot človekovega okolja;
- poskrbijo, da vsi nosilci družbenega razvoja in planiranja sodelujejo pri oblikovanju celovitega sanacijskega programa za območje občine, pa tudi širše, ki mora postati sestavni del dogovora o temeljnih plana;
- poskrbijo za ustanovitev strokovnih organizacij na področju družbenega planiranja, ki bodo organizirane tako, da bodo lahko skladno z razvojno stopnjo sistema celovitega družbenega planiranja razvijale vse njegove poglobljene vidike;
- se zavzemajo za ustanovitev takšnih organov na občinski ali medobčinski ravni, ki bi prevzeli koordinacijsko vlogo na področju prostorskega planiranja, urbanizma in varstva okolja;
- uvajajo in utrjujejo aktiven odnos do okolja v vse veljavne predpise v procesu njihovega usklajevanja z novimi Statuti ter vgrajujejo te odnose v vse nove predpise;
- zagotovijo novelacijo obstoječih urbanističnih planov in izdelajo občinske prostorske plane, ki naj uvedejo v skladu z obstoječimi predpisi različne stopnje zaščite kmetijskih zemljišč ter razporeditev interesov za rabo zemlje v občini v skladu z dolgoročnimi interesi rabe zemljišč in tudi varstva okolja;
- odpravljajo socialne in ekonomske vzroke za nastajanje črnih gradenj, zagotovijo smotno pozidavo znotraj obstoječih naselij, zagotovijo zadajalne površine na nagnjenih terenih, odpravijo avtomatično izdajanje gradbenih dovoljenj za nadomestne gradnje, uredijo ustrezno infrastrukturo ter poenostavijo postopek za pridobitev dovoljenj za organizirano stanovanjsko gradnjo;
- onemogočijo disperzno gradnjo, ki povzroča zazidavo velikih kmetijskih površin;
- zagotovijo smotno odpiranje gramoznic, kamnolomov, peskopov tako, da ne segajo na območje kmetijsko produktivnih površin in istočasno izvajanje ukrepov za sanacijo površin po končanem izkoriščanju;
- zagotavljajo organizirano in urejeno odlaganje odpadkov na manj vrednih površinah kakor tudi krajinsko ureditev in ustrezno namembnost površin odlagališč po prenehanju uporabe.

223. člen

Upoštevajoč določila prejšnjega člena občinska skupščina skrbi, da v skladu z družbenim planom razvoja občine Krško:

- Samoupravne organizacije in skupnosti:
- poskrbijo za analizo stanja in program odstranjevanja lastnih virov onesnaževanja okolja;
  - proučijo z vidika okolja investicijsko tehnično dokumentacijo in uveljavijo zaščito okolja;
  - se organizirajo tako, da bi učinkovito skrbeli za kvaliteto delovnega okolja in krepili samodisciplino.

Krajevne skupnosti:

- oblikujejo in izvajajo program za razvijanje odnosa občanov do okolja in krepitev njihove samodiscipline na tem področju in preko svojih delegatov v samoupravnih interesnih skupnostih in občinski skupščini uveljavljajo svoje neposredne interese za urejeno okolje.

Upravni organi:

- zaostrijo ukrepanje v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti, ki jih nalagajo republiški zakoni o varstvu zraka, o vodah, o varstvu pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju, o zdravstvenem varstvu, o kmetijskih zemljiščih in zakoni s področja zemljiške politike, kakor tudi drugi predpisi, ki neposredno ali posredno zadevajo okolje in njegove posamezne elemente.

7. Komunalna dejavnost

224. člen

Svoje potrebe in interese na področju komunalnih dejavnosti delovni ljudje zadovoljujejo v krajevni skupnosti, občini in v samoupravnih interesni komunalni skupnosti.

225. člen

Občina oziroma samoupravna interesna skupnost skrbi za gradnjo in vzdrževanje komunalnih objektov in naprav ter za ustanavljanje in organizacijo komunalnih služb.

Za gradnjo in vzdrževanje komunalnih naprav v posameznih krajih prispevajo sredstva zlasti neposredni porabniki.

226. člen

Komunalne organizacije združenega dela so samoupravne organizacije, ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena.

S samoupravnim sporazumom med krajevnimi skupnostmi in organizacijami združenega dela, kot uporabniki komunalnih storitev se določi število delegatov uporabnikov v posamezni komunalni organizaciji ter način, kako delegirajo posamezne krajevne skupnosti in organizacije združenega dela svoje delegate.

8. Stanovanjsko gospodarstvo

227. člen

Delovni ljudje in občani v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih zadovoljujejo svoje stanovanjske potrebe preko družbenih dogovorov, samoupravnih sporazumov in pogodb, z zagotavljanjem in združevanjem sredstev za stanovanjske namene po načelih vzajemnosti in solidarnosti.

Svoje interese pri graditvi, uporabi in upravljanju stanovanj in pri združevanju sredstev za te namene uresničujejo delovni ljudje v občini na zborih stanovalcev, v hišnih svetih in v samoupravni interesni stanovanjski skupnosti.

228. člen

V skladu z družbenim in gospodarskim razvojem ter ustreznimi programi skrbi občinska skupščina za načrtno, smotno in ekonomično gradnjo stanovanj in poslovnih prostorov ter spodbuja in organizira združevanje sredstev za izvajanje organizirane gradnje.

229. člen

Z zakonom oziroma odlokom občinske skupščine na podlagi zakona se lahko predpiše obveznost temeljnih organizacij združenega dela in drugih zavezancev, da iz dohodka izločajo in združujejo sredstva za graditev stanovanj in za pomoč delovnim ljudem, ki so deležni posebne družbene pomoči, skrbi pa tudi za reševanje stanovanjskih problemov delavcev organizacij združenega dela, ki so posebnega družbenega pomena.

Občina zagotavlja in načrtuje razvoj stanovanjske graditve, sprejema urbanistično dokumentacijo, zagotavlja smotno izkoriščenje zemljišča in povezuje vse dejavnike, ki sodelujejo pri gradnji stanovanj.

9. Skupne potrebe s področja družbenih dejavnosti

a) Splošne določbe

230. člen

Delovni ljudje in občani, ki na področjih vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva ter na drugih področjih družbenih dejavnosti uresničujejo svoje osebne in skupne potrebe in interese, ter delavci organizacij združenega dela, ki opravljajo dejavnosti na teh področjih, ustanavljajo samoupravne interesne skupnosti, v katerih zagotavljajo pogoje za organizirano zadovoljevanje interesov in potreb s teh področij, uresničujejo svobodno menjavo dela, združujejo delo in sredstva ter enakopravno in skupno odločajo o opravljanju teh dejavnosti, določajo politiko razvoja teh dejavnosti in uresničujejo druge skupne interese.

Samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti sodelujejo med seboj, usklajujejo svoje delo in uresničujejo skupne cilje. V ta namen lahko ustanavljajo skupne organe.

231. člen

Da se zagotovi javnost delovanja in družbeni nadzor, so organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ter drugi organi, ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena, dolžne seznanjati občinsko skupščino, delovne ljudi in občane s svojimi delovnimi programi, akti samoupravljanja in z rezultati svojega dela.

b) Izobraževanje in vzgoja

232. člen

Občinska skupščina oblikuje enotno politiko vzgoje in izobraževanja ter v sodelovanju z občinsko izobraževalno skupnostjo in izobraževalno skupnostjo Slovenije ter strokovnimi organi sprejema smernice in okvirne programe razvoja na tem področju.

V skladu s programom razvoja izobraževanja in vzgoje občina ustanavlja osnovne šole in šole za usposabljanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, izobraževalne organizacije na

področju usmerjenega izobraževanja ter organizacije za izobraževanje in vzgojo odraslih.

233. člen

Osebam z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, ki se ne morejo vzgajati in izobraževati v rednih šolah, omogoča občina pouk v organizacijah za usposabljanje oseb, motenih v telesnem in duševnem razvoju.

234. člen

Občina skrbi za štipendije in posojila za izobraževanje dijakov srednjih šol ter študentom višjih in visokih šol v skladu z dogovorjeno kadrovsko politiko. Občina skupaj s samoupravnimi interesnimi skupnostmi ter delovnimi in drugimi organizacijami zagotavlja sredstva za štipendije in druge oblike pomoči pri šolanju, daje pobude za združevanje sredstev in sklepa družbene dogovore.

235. člen

Skupaj z delovnimi in drugimi organizacijami občina skrbi tudi za dodatno izobraževanje ob delu ter preko raznih oblik izobraževanja dopolnjuje izobrazbo občanov.

c) Raziskovalna dejavnost

236. člen

Zaradi pospeševanja gospodarskega in družbenega razvoja občine delovni ljudje in občani skrbijo za raziskovalno dejavnost in v ta namen določajo raziskovalno politiko, usmerjajo razvoj posameznih raziskovalnih panog, skrbijo za vzgojo raziskovalnih kadrov in uresničujejo druge skupne interese v občini in samoupravni interesni raziskovalni skupnosti v kateri:

- ugotavljajo in oblikujejo skupne interese po raziskovalni dejavnosti v občini ter usmerjajo raziskovalne pobude svojega območja;
- sodelujejo pri programiranju družbenoekonomskega razvoja občine;
- organizirajo in pospešujejo samoupravno sporazumevanje ter sodelujejo pri sklepanju družbenih dogovorov na področju raziskovalnega dela ter pri tem sodelujejo s področnimi raziskovalnimi skupnostmi in raziskovalno skupnostjo Slovenije;
- spodbujajo in skrbijo za uporabo rezultatov znanosti v proizvodnji in družbeni praksi;
- spodbujajo novatorstvo in izumiteljstvo na vseh področjih družbenega življenja v občini, zlasti pa v organizacijah združenega dela ter skrbijo za spremljanje samoupravnih aktov s tega področja;
- sodelujejo pri oblikovanju raziskovalne politike in programa področnih in raziskovalne skupnosti Slovenije;
- podeljujejo priznanja novatorjem, izumiteljem in racionalizatorjem;
- skrbijo za obveščenost o raziskovalnem delu, spodbujajo in podpirajo delovanje družbenih akcij, ki pospešujejo ustvarjalnost delavcev v združenem delu, zlasti pa podpirajo akcije za popularizacijo znanosti, posebej med mladino;
- opravljajo tudi druge zadeve, pomembne za razvoj ustvarjalne miselnosti ter razmah raziskovalne dejavnosti v občini;
- se povezujejo z raziskovalnimi organizacijami zunaj občine in jih vabijo k sodelovanju.

č) Družbeno varstvo otrok

237. člen

Za uresničevanje družbene skrbi za otroke, za upravljanje z družbenimi sredstvi za otroško varstvo in za obravnavanje drugih vprašanj s področja otroškega varstva občina preko skupnosti otroškega varstva zagotavlja sredstva za financiranje oblik organiziranega varstva otrok ter pospešuje gradnjo in organiziranje vzgojno varstvenih zavodov. Skrbi v okviru možnosti, da so vse oblike varstva dostopne otrokom ne glede na njihov socialni položaj.

d) Socialno skrbstvo

238. člen

Samoupravna interesna skupnost socialnega skrbstva skrbi za odpravljanje vzrokov in pojavov, ki povzročajo vzgojne in druge socialne probleme. Socialno skrbstvo obsega dejavnost in ukrepe, s

katerimi se zagotavlja pomoč ogroženim posameznikom, družinam in skupinam delovnih ljudi in občanov, varstvo mladoletnikov, za katere skrbijo starši in drugih oseb, ki niso zmožne skrbeti zase ali za svoje pravice in koristi ter druge ukrepe, s katerimi se zagotavlja občanom usposabljanje za življenje in delo.

239. člen

Socialno skrbstvo se neposredno uresničuje v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih interesnih skupnostih, socialno humanitarnih društvih, predvsem pa v skupnostih socialnega skrbstva, da v njih delovni ljudje in občani po izvoljenih delegatih svobodno menjavajo svoje delo, po načelu vzajemnosti in solidarnosti združujejo sredstva, sprejemajo razvojne programe in odločajo o pogojih za zadovoljitev potreb občanov.

e) Varstvo borcev in invalidov NOB

240. člen

Borcem in aktivistom narodnoosvobodilne vojne, vojaškim vojnim invalidom, žrtvam fašističnega nasilja in borcem za severno mejo posveča občina posebno skrb.

241. člen

Občinska skupščina in samoupravna interesna skupnost socialnega varstva spremljata probleme in razmere in invalidov NOB in skupaj z organizacijami združenje borcev NOV, delovnimi in drugimi organizacijami sprejema ukrepe za izboljšanje njihovih materialnih in socialnih razmer.

f) Zdravstveno varstvo

242. člen

Zdravstveno varstvo zagotavljajo delovni ljudje združeni v zdravstveni skupnosti, v sodelovanju z občinsko skupščino ter organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami.

Zdravstvena skupnost in občinska skupščina ustvarjata v mejah svojih pravic in dolžnosti najugodnejše možnosti za zdravstveno varstvo, skrbita za organiziranje in uspešno funkcioniranje zdravstvene dejavnosti na svojem območju ter zagotavljata nadzor glede zakonitosti in strokovnosti dela zdravstvenih organizacij in zdravstvenih delavcev.

243. člen

Delovni ljudje in občani si s samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov in programov razvoja zdravstvenega varstva določijo oblike zdravstvenega varstva in naloge s tega področja, ki jih je potrebno prvenstveno zagotoviti in ki so posebna skrb zdravstvene skupnosti in občinske skupščine.

244. člen

Naloge zdravstvenega varstva opravljajo organizacije združenega dela, zdravstvene dejavnosti in druge organizacije, ki jih določa zakon.

g) Kultura

245. člen

Občina skrbi za razvoj kulture kot sestavine človekove osebnosti, družbenega življenja in napredka, za zadovoljevanje kulturnih potreb občanov in zavarovanje kulturne dediščine.

Kulturna skupnost načrtno razvija kulturno dejavnost tako, da so kulturne dobrine dostopne vsem občanom. Program svojega delovanja oblikuje po načelih družbenega dogovarjanja.

246. člen

Kulturno dejavnost pospešujejo in razvijajo delovni ljudje in občani predvsem s tem, da:

- ustanavljajo in pospešujejo razvoj kulturnih ustanov in zagotavljajo sredstva za njihovo delo;
- skrbijo za gradnjo in vzdrževanje objektov, ki so namenjeni kulturnoprosvetni dejavnosti;
- skrbijo za varstvo kulturnih in zgodovinskih obležij ter dokumentov iz narodnoosvobodilne vojne na svojem območju;
- pospešujejo poklicno in amatersko kulturno-prosvedno dejavnost.

h) Telesna kultura

247. člen

Občina skrbi za razvoj telesne kulture kot pomembnega dejavnika človekovega zdravja, njegove vključenosti v naravno okolje, njegove delovne in obrambne sposobnosti, tako v družbenem interesu kot zaradi zadovoljevanja potreb občanov.

Telesnokulturna skupnost po načelih družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja zbira sredstva za svojo dejavnost in sprejema programe za svoje delo.

248. člen

S programi telesnokulturne skupnosti se zagotavlja gradnja in vzdrževanje naprav in objektov za telesno kulturo in družbena podpora vsem društvom in drugim organizacijam, katerih dejavnost je pomembna za telesno kulturo in na ta način zagotavlja množičnost in primerno kvalitetno raven športov in športne rekreacije, prednost pa imajo posebej tista društva in organizacije, ki:

- navajajo mladino na zdrav način življenja;
- organizirajo in razvijajo športno rekreacijo delovnih ljudi in občanov;
- gojijo tekmovalne športe, katerim je priznan prednostni pomen.

10. Kadrovska politika

249. člen

Delovni ljudje in občani so nosilci kadrovske politike v organizacijah združenega dela, krajevnih in samoupravnih interesnih skupnostih, v družbenopolitičnih in drugih organizacijah ter v občinski skupščini.

250. člen

V okviru organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva delovni ljudje in občani v občini določajo kriterije za izbor delegacij in delegatov, zagotavljajo demokratično predlaganje in izbor kandidatov za člane delegacij in za opravljanje samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij v občini.

251. člen

Da bi uresničili družbene cilje in načela kadrovske politike delovni ljudje in občani zlasti:

- sprejemajo letne, srednjeročne in dolgoročne kadrovske programe;
- sprejemajo programe strokovnega, idejnopolitičnega, družbenoekonomskega in splošnega izobraževanja kadrov;
- določajo strukturo kadrov potrebnih za dolgoročni razvoj organizacij združenega dela;
- združujejo in razporejajo sredstva za izobraževanje kadrov;
- določajo merila in pogoje za izbiro kandidatov na posebej odgovorna delovna mesta;
- skrbijo, da so za zahteve družbene in proizvodne funkcije izbrani delavci z ustreznim znanjem ter družbenopolitičnimi in moralnimi kvalitetami;
- spremljajo uresničevanje kadrovske politike.

252. člen

Vodenje kadrovske politike, zagotavljanje sredstev za vzgojo kadrov, kriteriji za izbiro kadrov, način varovanja demokratičnega postopka kandidiranja in določanja kadrov se v občini določijo z družbenim dogovorom.

Družbeni dogovor predlagata občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva in občinski sindikalni svet, sprejemajo pa ga občinska skupščina, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in družbenopolitične organizacije.

XI. POVEZOVANJE OBČINE Z DRUGIMI DRUŽBENOPOLITIČNIMI SKUPNOSTMI

253. člen

Zaradi uresničevanja svojih nalog, urejanja vprašanj skupnega pomena, izmenjave izkušenj in medsebojne pomoči sodeluje občina Krško z drugimi občinami, socialistično republiko Slovenijo ter drugimi skupnostmi in organizacijami v skladu z Ustavo ter Statutom in družbenimi dogovori.

Sodelovanje občine z družbenopolitičnimi skupnostmi ter drugimi skupnostmi in organizacijami razvijajo, spodbujajo in uresničujejo občinska skupščina in njeni organi, organizacije združenega

dela, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter strokovna in druga združenja v okviru svojih pristojnosti oziroma dejavnosti.

254. člen

Zaradi skupnega reševanja pomembnih vprašanj, ki zadevajo delovanje občine, občinske skupščine in njenih organov, zaradi izmenjave mnenj in izkušenj, usklajevanja stališč in predlogov je občina Krško včlanjena in aktivno deluje v skupnosti slovenskih občin. Občino v organih skupnosti slovenskih občin zastopajo delegati, ki jih določi občinska skupščina ali drug njen organ po njenem pooblastilu.

255. člen

Občina Krško navezuje prijateljske stike in sodeluje z občinami v Jugoslaviji in v skladu s politiko Socialistične federativne republike Jugoslavije in Socialistične republike Slovenije z občinami v drugih državah. S temi občinami in organizacijami se lahko izmenjujejo listine o pobratenuju in sklenejo dobri prijateljski odnosi.

1. Medobčinsko sodelovanje

256. člen

Občina Krško sodeluje z drugimi občinami in organizacijami, ki delujejo na področju izpolnjevanja nalog občin in v ta namen združuje sredstva, ustanavlja skupne organe, organizacije in službe za opravljanje zadev skupnega pomena in za zadovoljevanje skupnih potreb.

Občina Krško sodeluje s sosednjimi občinami pri izvajanju obrambnih priprav in ukrepov za zaščito prebivalstva ter materialnih dobrin, ki so skupnega pomena in v ta namen z drugimi občinami združuje sredstva za delovanje pokrajinskih odborov in pokrajinskih štabov za teritorialno obrambo.

Za urejanje določenih zadev skupnega pomena lahko občina Krško skupaj z eno ali več drugimi občinami ustanovi skupni medobčinski organ samoupravljanja ali pa se lahko združi v regionalne in druge skupnosti občin.

V medobčinskem organu samoupravljanja in v medobčinski skupnosti delegati združenih občin usklajujejo svoja stališča ter se dogovarjajo o urejanju skupnih vprašanj.

257. člen

V okviru medobčinskega sodelovanja lahko občina z eno ali več drugimi občinami sprejme skupni razvojni program, v katerem določi politiko razvoja določenega območja oziroma posameznih dejavnosti.

258. člen

Zadeve, ki so skupnega pomena, se določijo z dogovorom občine in opredelijo v Statutu skupnosti občin oziroma medobčinskega organa samoupravljanja, ki ga sprejmejo občinske skupščine združenih občin po razpravi delovnih ljudi v temeljnih samoupravnih skupnostih.

259. člen

Upoštevač načela iz predhodnega člena občine Brežice, Krško in Sevnica medsebojno sodelujejo zaradi usklajenega in povezanega delovanja na področjih izpolnjevanja nalog občine in skupnega obravnavanja o pomembnih vprašanjih, ki se nanašajo na več občin ali na celotno območje Posavja in zaradi odločitve in uresničevanja skupnih ciljev. Medsebojno sodelovanje uresničujejo z upoštevanjem načel enakopravnosti občin, prostovoljnosti, demokratičnosti in solidarnosti.

Zaradi uresničevanja sodelovanja skupščin občin Brežice, Krško in Sevnica ustanovijo kot stalni skupni medobčinski organ samoupravljanja svet posavskih občin in sprejmejo njegov Statut.

260. člen

Svet posavskih občin kot skupni medobčinski organ samoupravljanja za območje navedenih občin ureja zadeve, ki so skupnega pomena za več občin ali za celotno območje, usklajuje politiko družbenoekonomskega, kulturnega in urbanistično-prostorskega razvoja regije.

Zadeve skupnega pomena ustanoviteljic sveta posavskih občin so zlasti naslednje:

- razpravljajo o osnutkih dolgoročnih in srednjeročnih programov gospodarskega in družbenega razvoja regije, o dolgoro-

- nih in srednjeročnih programih razvoja posameznih dejavnosti in o regionalnem prostorskem planu;
- spremljanje gospodarskega gibanja na območju Posavja, usklajevanje politike investiranja, finančne in davčne politike občin, politike na področju urbanizma, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, varstva okolja, prometa, vzgoje in izobraževanja, kulture in znanosti, telesne kulture, zdravstvenega varstva in kadrovske politike;
  - usklajevanje dejavnosti delovnih organizacij, ki opravljajo zadeve posebnega družbenega pomena ter samoupravnih interesnih skupnosti, ki delujejo na območju dveh ali več občin v regiji, dajanje pobud in pripravljanje predlogov za sklenitev ali za spremembo družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov med občinami in organizacijami ter spremljanje njihovega izvajanja;
  - dajanje pobud za sodelovanje pri reševanju vprašanj ustanavljanja skupnih organov in služb na upravnem področju;
  - usklajevanje obrambnih priprav varnosti in družbene samozaščite v Posavju in
  - druge zadeve, za katere ustanoviteljice ugotovijo, da jih bodo skupaj obravnavale.

261. člen

Občinski zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor predstavljajo v smislu določb Ustave SR Slovenije stalno konferenco delegacij zaradi delegiranja delegatov v svet posavskih občin, lahko pa za določanje delegatov oblikujejo tudi posebno skupino delegatov ali pa zbori občinske skupščine izvolijo stalne delegate v svet posavskih občin.

2. Sodelovanje občine s Socialistično republiko Slovenijo

262. člen

Občinska skupščina in njeni organi sodelujejo z republiško skupščino in njenimi organi, izmenjujejo mnenja o zadevah, ki so pomembne za občino in republiko ter dajejo mnenja, predloge in stališča o predlogih aktov in o vprašanih, ki jih obravnava republiška skupščina. Občinska skupščina lahko da republiški skupščini predlog za izdajo zakona.

Občinski upravni organi so dolžni na zahtevo republiških upravnih organov dajati poročila, obvestila in mnenja v zvezi z reševanjem upravnih zadev.

263. člen

Občinska skupščina sodeluje s skupščino Socialistične republike Slovenije po svojih delegatih na zasedanjih zborov republiške skupščine.

Zbori občinske skupščine pošljejo delegate na zasedanje zborov skupščine Socialistične republike Slovenije glede na vprašanja, ki se bodo obravnavala izmed članov delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, oziroma članov družbenopolitičnega zbora občinske skupščine.

XII. VARSTVO SAMOUPRAVNIH PRAVIC, DRUŽBENE LASTNINE IN ZAKONITOSTI

264. člen

V občini uresničujejo varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov, družbene lastnine in zakonitosti, v skladu z Ustavo, zakonom in tem Statutom:

1. občinska skupščina in njej odgovorni organi;
2. temeljno sodišče;
3. temeljno javno tožilstvo;
4. organi javne varnosti;
5. organ za vodenje postopka o prekršku;
6. javno pravobranilstvo;
7. občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja;
8. sodišče združenega dela;
9. samoupravna sodišča.

Oblike in način uresničevanja varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov, družbene lastnine in zakonitosti, določata Ustava in zakon.

265. člen

Sredstva za delo temeljnega sodišča in sodišča združenega dela, temeljnega tožilstva, družbenega pravobranilca samoupravljanja, organa za vodenje postopka o prekršku in javnega pravobranilstva zagotavlja za območje občine občinska skupščina.

1. Občinska skupščina in njej odgovorni organi

266. člen

V okviru pravic in dolžnosti občine obravnava občinska skupščina pri opravljanju družbenega nadzorstva splošna vprašanja glede izvajanja politike in zakonov ter drugih predpisov in aktov glede razpolaganja z družbenimi sredstvi in delitvijo dohodka, kakor tudi glede načina uresničevanja pravic in dolžnosti državnih organov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Občinska skupščina opravlja družbeno nadzorstvo v sodelovanju z organi upravljanja in organi samoupravne kontrole v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter vpliva na razvijanje odgovornosti in socialističnih norm pri samoupravljanju, poslovanju in pri razpolaganju z družbenimi sredstvi.

267. člen

Skupščina občine nastopa pri uresničevanju družbenega varstva samoupravnih pravic z začasnimi ukrepi, če nastanejo v organizaciji združenega dela bistvene motnje v samoupravnih odnosih ali so huje prizadeti družbeni interesi ali če organizacija združenega dela ne izpolnjuje z zakonom določenih obveznosti.

Skupščina občine lahko nastopi zoper organizacijo združenega dela z naslednjimi začasnimi ukrepi družbenega varstva:

- odstavi poslovodni organ;
- odstavi posamezne delavce s posebnimi pooblastili in odgovornosti;
- razpusti delavski svet;
- razpusti izvršilni organ;
- začasno omeji uresničevanje določenih samoupravnih pravic delavcev;
- imenuje začasni organ v organizaciji združenega dela;
- odreja še druge z zakonom določene ukrepe.

2. Temeljno sodišče

268. člen

Temeljno sodišče kot organ državne oblasti varuje svoboščine in pravice občanov in samoupravni položaj delovnih ljudi in samoupravnih organizacij ter skupnosti in zagotavlja ustavnost in zakonitost.

269. člen

Temeljno sodišče spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki so pomembni za uresničevanje njegove funkcije in daje občinski skupščini in drugim državnim organom in samoupravnim organizacijam in skupnostim predloge za preprečevanje družbi nevarnih in škodljivih pojavov in za utrjevanje zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale.

Temeljno sodišče ima pravico in dolžnost, da v okviru svojega delovnega področja obvešča občinsko skupščino o uporabi zakonov in o problematiki svojega dela.

270. člen

Sodnike in občane, ki sodelujejo pri sojenju v temeljnem sodišču, voli in razrešuje občinska skupščina skupaj z ostalimi občinskimi skupščinami z območja temeljnega sodišča na način, pod pogoji in v postopku, ki je določen z zakonom.

Sodniki in občani, ki sodelujejo pri sojenju v temeljnem sodišču, se volijo za dobo, določeno z zakonom in so lahko ponovno izvoljeni.

3. Temeljno javno tožilstvo

271. člen

Temeljno javno tožilstvo je samostojen državni organ, ki preganja storilce kaznivih dejanj in drugih z zakonom določenih dejanj, ki so kazniva, uporablja z zakonom določene ukrepe za varstvo interesov družbene skupnosti ter vlaga pravna sredstva za varstvo ustavnosti in zakonitosti.

Temeljno javno tožilstvo opravlja svoje naloge na podlagi ustave in zakona in v skladu s politiko občine, ki je izražena v splošnih aktih občinske skupščine.

272. člen

Temeljno javno tožilstvo spremlja in proučuje družbena razmerja in pojave, ki so pomembni za uresničevanje njegovih nalog in daje občinski skupščini, organom in organizacijam predloge za preprečevanje družbeno nevarnih in škodljivih pojavov ter za utrjevanje zakonitosti in družbene odgovornosti ter socialistične morale.

Temeljno javno tožilstvo ima pravico in dolžnost, da obvešča občinsko skupščino v okviru svojega delovnega področja o uporabi zakonov in splošnih aktov ter o svojem delu.

Temeljnega javnega tožilca imenuje občinska skupščina v soglasju z republiškim javnim tožilcem.

4. Organi javne varnosti

273. člen

Organ za neposredno opravljanje nalog s področja javne varnosti na območju občine je Postaja milice s splošnim delovnim področjem.

Na območju občine je praviloma ena postaja milice. Postaja milice ima lahko oddelke za opravljanje nalog njenega delovnega področja na določenem območju občine.

274. člen

Za stanje varnostnih razmer v občini je Postaja milice oziroma njen komandir odgovoren republiškem sekretariatu za notranje zadeve, občinski skupščini in njenemu svetu, v neposredni vojni nevarnosti ali vojni pa poverjeniku za notranje zadeve.

275. člen

Postaja milice sodeluje z nosilci družbene samozaščite.

276. člen

Denarna sredstva za potrebe Postaje milice in njenih oddelkov zagotovi občinska skupščina v proračunu v skladu z določbami zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah.

5. Organ za vodenje postopka o prekršku

277. člen

Organ za vodenje postopka o prekršku je samostojen organ občinske skupščine in je za svoje delo odgovoren občinski skupščini.

Organ za vodenje postopka o prekršku izvaja kazenske sankcije v skladu z občinsko politiko, na podlagi zakona.

278. člen

Sodnika za prekrške voli in razrešuje občinska skupščina, ki tudi določi število sodnikov za prekrške.

Sodnik za prekrške se voli za dobo osmih let. Po poteku te dobe pa sme biti ponovno izvoljen.

279. člen

Sodnik za prekrške vodi na prvi stopnji postopek o prekrških. Sodnik za prekrške spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki imajo pomen za uresničevanje njegove funkcije ter obvešča občinsko skupščino o uporabi predpisov o prekrških in o problemih, ki se pojavljajo pri njegovem delu.

Občinski skupščini je dolžan poročati o svojem delu.

Sodnik za prekrške obvešča organizacije združenega dela in druge organizacije o negativnih pojavih v teh organizacijah, ki jih je ugotovil pri svojem delu.

6. Javno pravobranilstvo

280. člen

Javno pravobranilstvo je samostojen organ v občini, ki uporablja z zakonom določene ukrepe in pravna sredstva, da varuje premoženjske pravice občine, njenih organov in skladov, ki so pravne osebe ter krajnih skupnosti in ima druge pravice ter dolžnosti določene z zakonom.

Pri izvrševanju svoje funkcije javni pravobranilec spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki so pomembni za pravno varstvo družbene lastnine ter o pojavih, ki imajo poseben pomen za pravno varstvo družbenega premoženja in o svojem delu obvešča skupščino občine.

Skupščina občine določi z odlokom organizacijo in financiranje javnega pravobranilstva in lahko ustanovi z drugimi občinami skupno javno pravobranilstvo.

7. Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja

281. člen

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja kot samostojni organ družbene skupnosti ukrepa in vloga pravna sredstva ter izvršuje druge z zakonom določene pravice in dolžnosti, da se uresničuje družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja začne pred občinsko skupščino, ustavnim sodiščem ali sodišči postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine, kot tudi postopek, da se razveljavijo ali odpravijo sklepi in drugi akti, s katerimi se kršijo samoupravne pravice oziroma je prizadeta družbena lastnina.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja začne postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine na lastno pobudo ali na pobudo delavcev, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij, državnih organov in občanov.

Državni organi in organi samoupravnih organizacij in skupnosti so dolžni dati občinskemu družbenemu pravobranilcu samoupravljanja na njegovo zahtevo samoupravne splošne akte, podatke in informacije, ki so pomembne za opravljanje njegove funkcije.

282. člen

Občinskega družbenega pravobranilca samoupravljanja imenuje in razrešuje občinska skupščina na način, pod pogoji in v postopku, ki je določen z zakonom.

Sporazumno z drugimi občinami lahko ustanovi občinska skupščina družbeno pravobranilstvo samoupravljanja za več občin.

8. Sodišče združenega dela

283. člen

Sodišče združenega dela je samostojen družbeni organ, ki opravlja kot samostojno sodišče v enotnem sistemu oblasti in samoupravljanja sodno funkcijo v mejah svoje z Ustavo in zakonom določene pristojnosti.

284. člen

Sodišče združenega dela odloča o sporih iz družbenoekonomskih in drugih samoupravnih odnosov določenih z zakonom. Sodišče združenega dela spremlja in proučuje družbene odnose in pojave in daje organizacijam združenega dela, drugim organizacijam in skupnostim, državnim organom ter skupščinam samoupravnih interesnih in družbenopolitičnih skupnosti predloge za uresničevanje samoupravnega položaja samoupravnih organizacij in skupnosti, za uresničevanje samoupravnih pravic delovnih ljudi ter druge predloge za zagotavljanje ustavnosti in zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale.

285. člen

Sodišče združenega dela se ustanovi z zakonom. Predsednika in sodnike sodišča združenega dela volijo občinske skupščine z območja sodišča.

9. Samoupravno sodišče

286. člen

Samoupravna sodišča kot samostojni družbeni organi rešujejo spore iz družbenoekonomskih in drugih samoupravnih odnosov, ki so določeni z Ustavo in z zakonom, kot tudi spore, ki jim jih poverijo delovni ljudje v organizacijah združenega dela, v samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, iz njihovih medsebojnih razmerij, ki jih samostojno urejajo ali ki izvirajo iz pravic, s katerimi prosto razpolagajo, če ni z zakonom določeno, da določene vrste sporov rešujejo redna sodišča.

Občani lahko sporazumno poverijo reševanje posameznih sporov o pravicah, s katerimi prosto razpolagajo, poravnalnemu svetu, razsodiščem ali drugim samoupravnim sodiščem, če ni z zakonom drugače določeno.

287. člen

Samoupravna sodišča se ustanavljajo s samoupravnim aktom, ali s sporazumom strank, v skladu z Ustavo in zakonom, za določene vrste sporov pa z zakonom. Akt o ustanovitvi samoupravnega sodišča določi v skladu z zakonom pristojnost, sestavo, organizacijo in postopek pred tem sodiščem. Samoupravna sodišča se ustanavljajo kot sodišča združenega dela, poravnalni sveti, razsodišča, arbitraže in v drugih oblikah samoupravnih sodišč.

XIII. VARSTVO ZAKONITOSTI

288. člen

Splošni akti, ki jih sprejme občinska skupščina in njeni organi v mejah pristojnosti, morajo biti v skladu z Ustavo Socialistične federativne republike Jugoslavije in Ustavo Socialistične republike Slovenije, zveznimi in republiški predpisi ter tem Statutom.

289. člen

Občinska skupščina lahko razveljavi akt ali zadrži ukrep svojege izvršnega sveta, če je prekorajčil pooblastilo, kršil splošni akt občinske skupščine, če ni izvajal začrtane politike oziroma če je akt izvršnega sveta v nasprotju z Ustavo in zakonom.

Izvršni svet lahko razveljavi akt ali zadrži ukrep upravnega organa iz istih razlogov, kot so naštetih v prvem odstavku tega člena.

290. člen

Predsednik občinske skupščine zadrži izvršitev splošnega akta ali sklepa skupščine ali njenih organov, izdanega izven upravnega postopka, če ni v skladu z družbenim interesom in zakonom. Tako zadržani akt ali sklep predloži občinski skupščini, da na prvi seji o njem odloči.

291. člen

Občinska skupščina lahko zadrži izvršitev splošnega akta organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti na območju občine, če je splošni akt v nasprotju z družbenimi interesi oziroma ni v skladu z Ustavo, zakoni in drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

Če je občinska skupščina zadržala izvršitev splošnega akta ali sklepa organa upravljanja, mora začeti v osmih dneh od izdaje odločbe o zadržanju postopek pred pristojnim ustavnim sodiščem, če akt ni v skladu z zakonom.

292. člen

Zaradi varstva zakonitosti lahko občani opozarjajo občinsko skupščino in njene organe na vse splošne akte, ki so jih izdali katerikoli organi na območju občine, če o njih sodijo, da niso v skladu z Ustavo, zakoni, tem Statutom in splošnimi akti občinske skupščine in njenih organov.

XIV. SREMEMBA STATUTA

293. člen

Pobudo za spremembo Statuta občine lahko dajo temeljne organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in

skupnosti, njihova združenja, krajevne skupnosti, družbenopolitične organizacije in združenja občanov, kakor tudi občani sami.

O pobudi razpravlja in odloči statutarno pravna komisija občinske skupščine; v primeru, da jo sprejme, določi organ, ki naj izdela predlog za uvedbo postopka za spremembo Statuta občine in o tem obvesti pobudnika.

294. člen

Predlog za uvedbo postopka za spremembo Statuta občine lahko poda vsak zbor, skupina najmanj desetih delegatov v zboru občinske skupščine, izvršni svet in statutarno pravna komisija ter občinska konferenca SZDL.

295. člen

O predlogu za uvedbo postopka za spremembo Statuta občine morajo razpravljati vsi zbori občinske skupščine.

296. člen

Občinska skupščina potem, ko je uveden postopek za spremembo Statuta, določi način, postopek in tistega, ki naj izdela besedilo spremembe.

297. člen

Osnutek sprememb Statuta da občinska skupščina v javno razpravo.

Po končani javni razpravi poda statutarno pravna komisija občinski skupščini predlog sprememb Statuta.

298. člen

Sprememba Statuta je sprejeta, če zanjo glasujeta dve tretjini delegatov vsakega zbora občinske skupščine.

V slučaju ugotovljene potrebe ali obveze, da se katera od posameznih določb Statuta uskladi ali dopolni z Ustavo, ustavnimi dopolnili, ustavnim zakonom in zakonom, občinska skupščina uskladi ali dopolni Statut z odlokom, ki ga sprejme z dvotretjinsko večino glasov delegatov vsakega zbora občinske skupščine.

XV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

299. člen

Z dnem uveljavitve tega Statuta preneha veljati Statut občine Krško (Skupščinski Dolenjski list, št. 19-193/74).

300. člen

Občinski predpisi in drugi splošni akti morajo biti usklajeni s tem Statutom v enem letu po njegovi uveljavitvi.

301. člen

Ta Statut začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 011-1/78

Datum: 28. februarja 1978

Predsednik
skupščine občine
Krško
SILVO GORENC

Občina Novo mesto

208.

POPRAVEK

sklepa o uvedbi krajevnega samoprispevka krajevne skupnosti Mirna peč

Sklep Skupščine krajevne skupnosti Mirna peč o uvedbi krajevnega samoprispevka, objavljen v Skupščinskem Dolenjskem listu št. 16-161/78 z dne 29. 6. 1978, se spravlja v vsklad z določbami Ustave SR Slovenije in sicer tako, da se 2. točka sklepa spremeni in pravilno glasi:

„Samoprispevek se uvede in plačuje od 1. julija 1978 do 31. maja 1983“. Datum: 28. 8. 1978

Tajnik KS:
VIKTOR PAVLEČ, l. r.

Občina Ribnica

209.

Na podlagi 7. člena zakona o referendumu in drugih oblikah osebne izjave (Uradni list SRS, št. 23/77), 2. in 6. člena zakona o samoprispevku (Uradni list SRS 3/73), 37. člena statuta Krajevne skupnosti Sodražica ter sklepa zbora občanov z dne 11. 6. 1978 je zbor delegatov na svoji seji dne 23. 8. 1978 sprejel

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo plačila posebnega krajevnega samoprispevka za sofinanciranje programa modernizacije ceste VAGOVKA – KROČALE, naselij Kržeti, Janeži, Petrinci, Kročale in Betonovo v KS Sodražica.

1. člen

Razpiše se referendum za uvedbo plačila posebnega krajevnega samoprispevka za sofinanciranje programa modernizacije ceste VAGOVKA – KROČALE, in to:

– obnova temeljnega ustroja ceste, popravek trase in asfaltiranje ceste,
– izvedba novega odcepa ceste KROČALE – BETONOVO v makadamski izvedbi in delni popravek trase.

2. člen

Posebni samoprispevek bi se uvedel v obliki enkratnega plačila najkasneje šest mesecev po

veljavnosti sklepa, če ga bo referendum potrdil.

3. člen

Posebni samoprispevek bodo plačali zavezanci, ki stalno stanujejo v naseljih Kržeti, Janeži, Petrinci, Kročale in Betonovo v KS Sodražica. Posebni samoprispevek bi plačevali:

– samostojna in najemna gospodarstva po 5.000 din v gotovini ali ustreznosti vrednosti smrekove hlodovine.

4. člen

Posebnega samoprispevka ne bi plačali krajani, ki so predpisani denarni znesek že prostovoljno plačali ali izročili v ta namen ustrežno količino lesa v hlohlih in tisti, ki so po zakonu o samoprispevku oproščeni plačila samoprispevka (Uradni list SRS, št. 3/73).

5. člen

S posebnim samoprispevkom bi bilo zbranih 250.000 din sredstev, ki so namenska in bi se uporabila izključno le za sofinanciranje del, navedenih v 1. členu tega sklepa.

6. člen

Pravico glasovanja na referendumu imajo vsi občani, ki so vpisani v splošnem volilnem imeniku ter zaposleni krajani naselij Kržeti, Janeži, Petrinci, Kročale in Betonovo, mlajši od 18 let.

7. člen

Referendum bo v nedeljo, 1. 10. 1978 od 7.00 do 19.00 ure na volišču, ki bo v osnovni šoli v Petrincih.

8. člen

Za postopek o glasovanju in izvedbi referenduma se smiselno uporabljajo določila zakona o volitvah in delegiranju v skupščine. Volilna komisija KS Sodražica vodi referendum, ugotovi rezultate glasovanja in izdela poročila o izidu referenduma.

Glasovanje na referendumu vodi volilni odbor, ki ga imenuje volilna komisija KS Sodražica.

9. člen

Na referendumu dne 1. 10. 1978 za uvedbo posebnega krajevnega samoprispevka se voli neposredno in tajno z glasovnico, na kateri je naslednje besedilo:

Krajevna skupnost Sodražica, Na referendumu dne 1. 10. 1978 za uvedbo posebnega krajevnega samoprispevka v denarnem znesku ali ustreznosti količini

jelove hlodovine za sofinanciranje modernizacije ceste VAGOVKA – KROČALE v enkratnem plačilu:

– samostojna in najemna gospodarstva . . . . . din
5.000 ali ustreznosti količina smrekovega lesa v hlohlih –
v naseljih Kržeti, Petrinci, Kročale, Betonovo

glasujem

„ZA“ „PROTI“

10. člen

Sredstva za izvedbo referenduma zagotovi KS Sodražica.

11. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v skupščinskem Dolenjskem listu.

Sodražica, 23. 8. 1978

PRESEDNIK ZBORA
DELEGATOV
KS SODRAŽICA:
SREČKO ARKO, l. r.

Občina Trebnje

210.

Na podlagi 1. člena zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Uradni list SRS, št. 2/78) in 18. člena odloka o izvršnem svetu skupščine občine Trebnje (Skupščinski Dolenjski list, št. 26/76) je izvršni svet na seji dne 5. 7. 1978 sprejel

ODREDBO

o pristojbinah za veterinarsko sanitarne preglede

1. člen

S to odredbo se določa višina pristojbin za veterinarsko sanitarne preglede iz 17., 21., 30. in 31. člena zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo (Uradni list SFRJ, št. 43/76) ter 27., 29. in 30. člena (Uradni list SRS, št. 18/77).

2. člen

Za veterinarsko sanitarne preglede se določijo sledeče pristojbine:

1. Za preglede živali pred zakolom in mesa po zakolu od kosa din:
govedo 230,00
prašiči s trihinoskopskim pregledom 180,00
prašiči brez trihinoskopskega pregleda 130,00
teleta 130,00
drobnica 130,00
perutnina – posamezno 10,00
perutnina – masovno pri privat. 4,00

divjih prašičev in medvedov s trihinoskopskim pregledom 180,00

2. Za obvezen veterinarsko sanitarni pregled pri nakladanju, razkladanju in prekladanju pošilk živine, živalskih surovin in odpadkov, ki jih s prevoznimi sredstvi odpremljajo ali gonijo iz območja občine ali več kot 20 km daleč din:

– vagnske in kamionske pošiljke do 10 ton 150,00

za vsako nadaljnjo tono 20,00

– kosovne pošiljke:
vsaka velika žival 20,00 din
tele, prašič, drobnica 15,00 din
odojek 8,00 din
za vsakih začetih 50 kosov perutnine 25,00 din

3. Za obvezen veterinarsko sanitarni pregled pošilk mesa in mesnih izdelkov pri nakladanju in razkladanju, ki se prevažajo v območju ali iz območja občine:

– za vsak kg mesa ali izdelka 0,08 din

4. Za veterinarsko sanitarni pregled pošilk živine, živalskih proizvodov, odpadkov in surovin, ki se izvozijo ali uvozijo din:

– vagnske in kamionske pošiljke do 10 ton 250,00

– za vsako nadaljnjo tono 30,00
– kosovne pošiljke, vsak tovo-
rekvelika žival 70,00
tele, drobnica, prašič 40,00
visoka divjad 50,00
nizka divjad 40,00
pernata divjad, zajci 5,00

5. Za pregled mleka na skupno število bakterij in higiensko kakovost pri individualnih proizvajalcih, ki prodajajo mleko strankam:

– za pregled jajc, individualnih in družbenih gospodarstev, ki se prodajajo strankam v gospodarstvu ali na tržnici po kosi – prodajajo strankam v gospodarstvu ali na tržnici po kosi –

3. člen

Preglede iz 1., 2., 3. in 4. točke je potrebno prijaviti pristojni veterinarski inšpekciji oziroma pooblaščenim veterinarski organizaciji najmanj 12 ur pred nakladanje, prekladanjem, razkladanjem in klanjem, ur pred nakladanjem, prekladanjem, razkladanjem in klanjem.

4. člen

Če pošiljatelj ne pripravi pravočasno pošiljke ali blaga, ki je namenjeno za promet ali pregled, delavec veterinarske in-

špekije ali pooblašene veterinarske organizacije pa ride ob dogovorjenem času na kraj, določen za pregled, mora lastnik, organizacije pa pride ob dogovorjenem času na kraj, določen za pregled, mora lastnik, Lastnik, pošiljatelj ali prejemnik lahko zahteva povrnitev

škode, ki bi nastala, če delavec veterinarske inšpekcije ali pooblašene veterinarske organizacije, potem ko je dobil pravočasno obvestilo, brez opravičila ni opravil pregled v dogovorjenem času.

5. člen

Za preglede izven rednega

delovnega časa se pristojbine povečajo za 50 %. Materialni stroški, to so stroški prevoza in dnevnice, niso všteti v pristojbine in se posebej obračunajo na poseben račun.

6. člen

Ta odredba začne veljati

osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 423-02/78-1. Datum: 5. 7. 1978

Predsednik izvršnega sveta:
AVGUST GREGORČIČ, l. r.

211.

Skupščina območne samoupravne interesne skupnosti za PTT promet Novo mesto

interesne skupnosti za PTT promet Novo mesto dne 13. 6. 1978 sprejela rebalans investicijskega programa za plansko

obdobje 1976 - 1980 na področju dejavnosti podjetja za PTT promet Novo mesto, ki usklajuje vire sredstev in pove-

čanje cen planirane PTT opreme.

Prikazan je tudi rebalans združenih PTT organizacij Slovenije:

Rebalans investicijskega programa razvoja PTT dejavnosti v obdobju 1976 - 1980

V skladu z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do 1980 v letu 1978 (Ur. list SRS št. 24/77), da bi se uresničila sprejeta stališča glede razvoja PTT dejavnosti, je skupščina območne samoupravne

Viri financiranja

	Po cenah iz l. 1975			
	ZO PTT SRS znesek	%	PTT Novo m. znesek	%
Lastna sredstva	1012.246	38,6	42.140	39,8
Združ.sred.ptt upor.	600.805	22,9	19.847	18,7
Kreditni posl. bank	307.784	11,8	30.400	28,7
Kreditni posl. bank	477.690	18,2	13.500	12,8
Komercialni krediti	209.604	8,0	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-
Drugi viri	12.000	0,5	-	-
SKUPAJ	2620.129	100	105.887	100

Rebalans po tekočih cenah

ZO PTT SRS znesek	%	PTT Novo mesto	
		znesek	%
895.567	23,1	32.403	19,6
391.876	10,1	12.973	7,8
586.620	15,1	45.271	27,3
1336.150	34,4	35.672	21,5
591.548	15,2	35.136	21,2
31.750	0,8	-	-
50.213	1,3	4.205	2,6
3883.724	100	165.660	100

Novo mesto 19. 7. 1978

Predsednik skupščine
JOŽE RADEJ L. r.

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST, uradno glasilo občinskih skupščin Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje – Letnik XIV. za poslovno leto 1977 – Urejajo sekretarji občinskih skupščin Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje, odgovorni urednik Marjan

Legan – Izhaja po potrebi – Redni naročniki Dolenjskega lista prejemaajo uradno glasilo 7 občin brezplačno – Izdaja ČZP DOLENJSKI LIST v Novem mestu – Stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list Novo mesto, tisk: Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani.